

ESTUDI SOBRE EL GRAU DE DESENVOLUPAMENT DE LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT AL BAIX LLOBREGAT

Unitat de Promoció i Desenvolupament del Baix Llobregat 2003

**Programa del Servei d'Ocupació de Catalunya,
cofinançat per la Generalitat de Catalunya i pel Fons Social Europeu**

Generalitat de Catalunya
Servei d'Ocupació de Catalunya

UNIÓ EUROPEA

Fons Social Europeu

Baix Llobregat, Octubre de 2004

SUMARI

INTRODUCCIÓ	2
METODOLOGIA	4
1. CAP A LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT	7
2. CONCEPTES	10
2.1. La diferència entre coneixement i informació	10
2.2. La tecnologia	11
2.3. La innovació	12
2.4. Les TIC	13
2.5. L'economia del coneixement	15
3. QUÈ ÉS LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT?	19
3.1. La globalitat	21
3.2. L'empresa-xarxa	23
3.3. La transformació del treball i l'ocupació	25
4. EL MODEL COMPETITIU DEL BAIX LLOBREGAT	29
4.1. Sectors d'activitat	34
4.2. El model competitiu	36
5. ANÀLISI DELS MUNICIPIS	40
CASTELLDEFELS	40
CORNELLÀ	51
GAVÀ	56
PRAT DE LLOBREGAT, EL	62
SANT BOI DEL LLOBREGAT	66
SANT JUST DESVERN	72
VILADECANS	79
ALTRES MUNICIPIS	87
6. CONCLUSIONS	93
7. BIBLIOGRAFIA	99

INTRODUCCIÓ

El concepte de societat del coneixement és un dels més usats darrerament tant en l'àmbit institucional, polític com mediàtic. S'utilitza i se'n parla però és difícil obtenir-ne dues explicacions iguals del què és i què representa. És un concepte que cada cop està més a prop de nosaltres i del que sovint se'n té una idea difusa i poc específica.

L'estudi que ens ocupa pretén realitzar un diagnòstic sobre l'estat de desenvolupament de la societat del coneixement a la comarca del Baix Llobregat. Per a aconseguir-ho s'han especificat tres objectius amb la intenció que ajudin a poder determinar el grau de desenvolupament a la comarca. Aquests objectius específics giren al voltant de tres branques, per un costat i donat la diversitat d'opinions i de conceptualitzacions a l'hora de definir la societat del coneixement, s'ha considerat important fer un esforç d'anàlisi i de síntesi i per a elaborar i descriure un marc teòric sobre el concepte de la societat del coneixement a nivell ampli, procurant ser el màxim d'entenedor i abastar tots els matisos possibles que poden determinar i ajudar a entendre i conèixer amb seguretat de què estem parlant.

Aquest marc teòric ens ha servit de base sobre la qual desenvolupar l'estudi sense perdre de vista de què parlem i com ho entenem. També s'ha considerat adient fer una anàlisi de l'estructura empresarial i el model competitiu tant de la comarca com d'alguns dels municipis, concretament, d'aquells municipis escollits per a fer el treball de camp. Un cop finalitzat el marc teòric i l'anàlisi del model competitiu de la comarca que ens ha dotat d'una visió sobre quins són els elements que determinen la societat del coneixement i el seu desenvolupament, s'ha realitzat un recull sobre tots els recursos que s'han trobat a les webs municipals per realitzar, posteriorment, el treball de camp.

Una vegada recopilada tota la informació s'ha realitzat una descripció de cadascun dels municipis que s'han escollit tenint en compte les accions, polítiques i recursos que duen a terme en relació a la societat del coneixement i

al seu plantejament de caràcter global. La descripció ha estat enfocada a oferir una visió general tant de les accions concretes com dels plantejaments més estratègics de cadascun dels municipis i s'ha adjuntat al final un apartat que analitza l'estructura empresarial i el model competitiu del municipi a fi i efecte de completar la informació i facilitar l'anàlisi. Per últim, s'ha passat a l'elaboració de les conclusions procurant extreure a trets generals unes línies de reflexió obtingudes de l'anàlisi i l'intent de posar en contacte la teoria explicada al marc teòric amb la realitat de la comarca del Baix Llobregat.

Per a fer realitat aquests objectius s'ha dividit la tasca en quatre fases diferenciades, una primera en la que s'ha realitzat una acurada recerca de documentació per a elaborar el marc teòric de la manera més precisa i adequada i realitzar l'anàlisi del model competitiu de la comarca del Baix Llobregat. La segona fase ha consistit en recollir els projectes, plans, accions ja realitzats, en procés de realització o en previsió d'ésser duts a terme per part dels Ajuntaments del Baix Llobregat per a intentar establir una panoràmica de la realitat actual existent a la comarca. La tercera s'ha centrat en el treball de camp que ha consistit en la realització d'entrevistes als responsables dels Ajuntaments escollits que tracten la Societat del Coneixement, i per últim, en la darrera fase s'ha procedit a realitzar una anàlisi de les dades obtingudes i extreure'n unes conclusions que ens ajudin a determinar el grau de desenvolupament de la societat del coneixement al Baix Llobregat.

METODOLOGIA

La metodologia utilitzada per a elaborar l'estudi ha estat essencialment qualitativa tot i que l'anàlisi quantitatiu també hi és present.

Per a elaborar el marc teòric s'ha realitzat una recerca d'informació molt acurada centrant-se en la bibliografia més essencial per a extreure'n els conceptes més globals i entendre tant la dinàmica i l'evolució de la societat del coneixement, com també conceptes tradicionals que es reformulen dins d'aquesta nova manera de viure. De vital importància ha estat la recerca per internet que ha permès aconseguir una quantitat d'informació de manera ràpida i de gran abast evitant limitar l'obtenció de la informació en un àmbit territorial proper físicament. Ha facilitat l'obertura cap a una base conceptual molt àmplia que ha estat recolzada en tot tipus d'informació respecte de la societat del coneixement. L'accés a la diversitat d'informació a través d'internet i l'assistència a jornades i congressos han facilitat la comprensió i l'elaboració no només pel que fa al marc teòric sinó també en apropar-nos a les iniciatives, els projectes, les polítiques iniciades a arreu.

La consulta de revistes digitals, informes, estudis... ha estat bàsica per a anar embastant el concepte i a la vegada, acostar-lo cap a la realitat. I ha servit per a trobar dissertacions, controvèrsies que han ajudat de molt al llarg de l'elaboració d'aquest estudi tant per a entendre la dimensió transversal del tema com també veure de quina manera en la pràctica es duen a terme accions i polítiques que fan que el concepte teòric es converteixi en realitat. Tot plegat ha consistit en l'intent de capbussar-se en els conceptes, en les pràctiques, en els inconvenients, en els beneficis de la societat del coneixement per a realitzar un marc teòric el suficientment ampli, transversal i entenedor.

Per a conèixer la situació pel que fa a la comarca del Baix Llobregat, l'estudi s'ha centrat en veure què estan duent a terme els ajuntaments de la comarca, per això en un primer acostament s'han consultat les webs municipals. Un cop examinades les webs i seleccionada i extreta la informació a la que es pot accedir

s'ha prosseguit a contactar amb les persones responsables de cada ajuntament que s'encarreguen del tema de la societat del coneixement, en un primer pas s'han enviat mails a les persones que disposàvem com a contactes explicant quin és l'estudi que s'estava elaborant i quin tipus d'informació necessitàvem per part seva per a dur-lo a terme. La majoria dels Ajuntaments han contestat ja sigui per comunicar que no estaven fent res al respecte, per donar-nos la persona de contacte correcte com per informar-nos de les accions que estaven realitzant.

A partir d'aquesta informació s'han seleccionat els municipis on anar a entrevistar als responsables, tenint en compte la informació recollida i la informació que ens han fet arribar i valorant si és cabdal per a l'estudi. Així doncs s'ha considerat oportú realitzar entrevistes en profunditat a les persones responsables del tema en cada municipi, en tant que informadors qualificats i amb coneixement de la seva pròpia realitat. L'objectiu era captar tot allò que no està penjat a les webs i esbrinar el concepte, l'opinió i els plantejaments de cada municipi enfront la societat del coneixement, escoltar les sinergies internes de cada municipi i veure quines accions es duen a terme. Es tractava d'aconseguir dibuixar quin és el posicionament de cada municipi i quin n'és el plantejament estratègic del mateix dins de la dinàmica de la societat del coneixement.

Les entrevistes en profunditat han estat obertes, sense cap guió preestablert, tot i que sí que s'ha preguntat per les accions concretes que es fan des de cada municipi com també sobre el plantejament i el punt de vista de l'Ajuntament, i han tingut una durada aproximada de 45 minuts a 1 hora i 30, depenent de la realitat de cada municipi.

S'ha decidit fer les entrevistes obertes tenint en compte la disparitat de parers, plantejaments, opinions i realitats de cada municipi; i, a més a més, tenint en compte la procedència diversa dels entrevistats pel que fa al càrrec. Podem trobar des de la Regidoria de Promoció Econòmica, Educació, o en alguns casos, de departaments específics de la Societat del Coneixement. Aquesta diversitat pot estar relacionada amb el fet que l'interès pel desenvolupament de la societat del coneixement és un tema relativament nou. I per tant, el paper que

ha d'exercir l'administració pública entenent societat del coneixement no només com a ús de tecnologia sinó com un dels plantejaments estratègics pel desenvolupament del municipi.

Per a complementar aquesta visió general sobre l'estat de la qüestió del desenvolupament de la societat del coneixement al Baix Llobregat s'ha realitzat l'anàlisi quantitatiu de l'estructura empresarial per sectors d'activitat i del model competitiu de la comarca, de les zones territorials i dels municipis escollits. L'anàlisi del model competitiu s'ha elaborat a partir del treball d'investigació de Joan Trullén i Rafael Boix del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona i de Josep Lladòs del Departament d'Estudis d'Economia i Empresa de la Universitat Oberta de Catalunya, en el que elaboren una nova classificació d'activitats basades en el coneixement.

Per últim, a partir de l'anàlisi de tot l'anterior s'han extret les conclusions de l'estudi per a establir un diagnòstic pel que fa al grau de desenvolupament de la societat del coneixement al Baix Llobregat.

1. CAP A LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT

Les societats canvien i es desenvolupen de manera dinàmica cap a nous models i tipus d'organització social, econòmica, cultural i política. Al llarg de la història s'han pogut esbrinar diferents èpoques que han determinat el tipus d'organització social i que han desembocat en canvis importants trastocant l'estructura i l'organització de les societats i per tant, de les relacions i visions de les persones.

Actualment estem vivint un d'aquests moments de canvi i transició. No podem preveure amb exactitud com serà el nostre món, la nostra ciutat o el nostre poble en un futur però sí que podem analitzar i veure quins són els canvis, petits o grans, que s'estan duent a terme i que fan que la nostra societat es vagi redefinint i amollant a la nova situació.

La informació, la seva producció, gestió i transformació esdevenen l'eix central del nou paradigma econòmic, social, cultural i polític. Per això podem dir que estem vivint un procés de transició d'una societat industrial a una societat del coneixement (o postindustrial), un canvi d'una societat centrada en la producció de manufactures a una de centrada en la producció d'informació, tal i com va explicar Daniel Bell:

" el projecte de societat preindustrial és un "joc contra la natura": els seus recursos procedeixen de les indústries extractives i es troben subjectes a les lleis dels rendiments decreixents i de la baixa productivitat; el projecte de societat industrial és un "joc contra la natura fabricada" que es centra en les relacions home-màquina i utilitza energia per transformar el medi ambient natural en un medi ambient tècnic; el "projecte" d'una societat postindustrial és un "joc entre persones" en el que la "tecnologia intel·lectual", basada en la informació, sorgeix juntament a la tecnologia de la màquina"¹

En la societat industrial el problema clau era el capital i com aconseguir que aquest es convertís en més capital i, per tant, en la producció de beneficis i d'estalvi. S'aconsegueixen aquests objectius mitjançant mercats equitatius, els bancs d'inversió, l'autofinanciació i els impostos reducció costos laborals (en la

¹ Bell, D. *El advenimiento de la sociedad post-industrial*, Alianza Universidad, Madrid, 1976, pàg.142.

producció i els salaris). El lloc de les relacions laborals és l'empresa i el principal problema és el conflicte entre els empresaris i els treballadors.

En la societat postindustrial la clau és la informació. La seva gestió, organització i producció esdevenen l'element clau per a aconseguir beneficis tant pels empresaris com pels treballadors. Les empreses s'organitzen de forma horitzontal i s'ocupen ja no de tot el procés productiu sinó d'una de les fases que conformen el mateix. Aquest procés s'organitza a nivell global, l'interdependència de les empreses de llocs i països molt llunyans és habitual en aquesta nova organització econòmica i social.

De la mateixa manera, la relació entre el treballador i l'empresa canvia ja que el treball s'individualitza totalment i el treballador, degut a la flexibilitat que reclama aquest nou tipus d'economia, no se sent implicat en l'empresa de manera que perd força davant de la possibilitat de plantejar i pressionar col·lectivament per a aconseguir avantatges tant individuals com col·lectives davant de l'empresa. En la societat del coneixement la innovació i les noves tecnologies són també essencials per a gestionar, produir i organitzar la informació.

Per a poder veure-ho de manera esquematitzada i visual:

EVOLUCIÓ SOCIAL AL LLARG DE LA HISTÒRIA			
ETAPES	ETAPA PREINDUSTRIAL (S.XXX a.c a - S.XVIII d.c)	ETAPA INDUSTRIAL (S.XVIII-1960)	ETAPA INFORMACIONAL (A partir de 1960)
ECONOMIA	AGRÍCOLA	INDUSTRIAL	CONEIXEMENT
GRUPS SOCIALS	CAMPEROL I TERRATINENT	OBRE I EMPRESARI	CONSUMIDOR I CIENTÍFICS, TÈCNICS I EXPERTS
TECNOLOGIA	AGRÍCOLA	ENERGIA I PROCESSOS	INFORMÀTICA, TELEMÀTICA, ROBÒTICA, BIOTECNOLOGIA

Font: D. Bell, *El advenimiento de la sociedad postindustrial*, Alianza Universitaria, 1973.

Així doncs, cal dir que actualment ens trobem en un moment de transició comprés entre l'etapa industrial i l'etapa informacional que en zones està més desenvolupades i en d'altres menys. De totes maneres l'important és entendre que vivim un procés de modificacions i canvis tal i com ja havia passat en d'altres moments històrics. Ara bé, el que cal és saber i identificar aquest nou model d'organització social, econòmic i cultural que a poc a poc es va fent més palès en la vida diària de cadascun de nosaltres.

2. CONCEPTES

Abans de poder realitzar una definició d'allò que entenem per societat del coneixement és convenient entendre d'altres conceptes que formen part de l'anterior definició. És per això que comprendre i assimilar què s'entén per economia del coneixement, TIC, Innovació, Tecnologia i esbrinar la diferència entre coneixement i informació és important per a poder copsar què és la societat del coneixement.

2.1. LA DIFERÈNCIA ENTRE CONEIXEMENT I INFORMACIÓ:

És important conèixer la diferència conceptual entre coneixement i informació:

"Encara que els conceptes d'*informació* i *coneixement* s'utilitzen indistintament, hi ha una clara diferència entre tots dos. La informació és un flux de missatges, mentre que el coneixement es crea precisament mitjançant aquest flux d'informació, ancorat en les conviccions i el compromís del subjecte. La informació proporciona un nou punt de vista per interpretar esdeveniments o objectes; per tant, la informació és un mitjà o un material necessari per obtenir i construir el coneixement. La informació influeix en el coneixement, afegint-hi quelcom o reestructurant-lo"²

De manera sintètica es pot dir que per informació s'entén el flux de missatges a partir del qual s'acaba generant coneixement.

El coneixement s'utilitza diàriament com a recurs per prendre decisions per part dels agents econòmics. S'ha de distingir entre producció de coneixement explícit (també anomenat observable o codificable) que es pot expressar en un llenguatge formal i sistemàtic, de manera que és possible processar, transmetre i emmagatzemar amb facilitat i, per d'altra banda, producció de coneixement tàcit o implícit que se centra en la producció de coneixement associada al treball i es refereix a experiència pràctica, habilitats i qualificacions que són difícil de detallar.

² Ikujiro, N; Philippe, B. "La creación de conocimiento regional: un proceso de desarrollo local" 2000, A: Las sociedades del conocimiento, pàg.8

Cal veure com es fa palesa la incorporació d'aquest coneixement en l'activitat econòmica. Per exemple, la visió de l'empresari innovador, que acumula coneixement sobre la producció i el mercat del seu nou producte, o la formació del capital humà, vinculades a l'educació i l'educació de la força de treball, són dos exemples significatius de la incorporació del coneixement als esquemes de producció.

Una altra definició és la que Daniel Bell realitza entenent per coneixement "una sèrie d'afirmacions organitzades de fets i idees que presenten un judici raonat o un resultat experimental. Que es transmet als altres mitjançant algun mitjà de comunicació d'alguna manera sistemàtica. Per tant, es distingeix coneixement de notícies i entreteniment"³ i segons Porat "la informació són les dades que s'han organitzat i comunicat"⁴.

En conclusió, el coneixement és una mercaderia d'importància en l'activitat econòmica. Podem distingir entre mercaderies coneixement observable i les mercaderies coneixement tàcit.

2.2. LA TECNOLOGIA:

"La tecnologia s'entén com un conjunt de mitjans (dispositius, eines i coneixement que se'n té de les mateixes) que intervenen en la producció d'uns resultats o del funcionament de productes i serveis"⁵.

De fet en l'actualitat, quan parlem de tecnologia ens referim a una diversitat d'àmbits que integren les tecnologies de la producció (automatització i robòtica), tecnologies dels materials, tecnologies de la vida (biotecnologies i tecnologies

³ Daniel Bell, *El advenimiento de la sociedad postindustrial*, Madrid, Alianza, 1973, pàg. 175.

⁴ Porat, *The Information Economy: Definition and Measurement*, Washington D.C., Departamento de Comercio de los Estados Unidos, Oficina de Telecomunicaciones, 1977, pàg.2

⁵ Fundación CONTEC para la innovación tecnológica, *Conceptos básicos de referencia para el estudio de la innovación tecnológica*, "Estudios"2 (1993), pàg.9

farmacèutiques), tecnologies químiques, tecnologies de l'espai i tecnologies de la informació i de la comunicació.

Es podria definir tecnologia com un "sistema de coneixements i d'informació derivat de la recerca, de l'experimentació o de l'experiència i que, unit als mètodes de producció, comercialització i gestió que li són propis, permet crear una forma reproduïble o generar nous i millorats productes, processos o serveis"⁶.

En resum les TIC són un "grup de tecnologies que se centren en l'arxiu i processament de la informació nascuda, principalment, de la revolució de la microelectrònica. En totes les onades d'innovació hi ha un element clau, si en la primera va ser el carbó i l'acer, en la segona l'electricitat i l'automoció, en aquesta el factor clau és la informació. Per això totes les tecnologies que es converteixen en suport de la informació es constitueixen com un suport fonamental en el procés innovador. Existeixen tres nivells tecnològics diferents: les tecnologies de suport (microelectrònica); la informàtica i tecnologies relatives al seu ús i aplicació i el tercer nivell que té a veure amb les comunicacions i engloba la transmissió, recepció i processament d'informació".⁷

2.3. LA INNOVACIÓ:

"La innovació es considera en l'àmbit econòmic i social com a sinònim de produir, assimilar i explotar amb èxit una novetat, de manera que aportí solucions inèdites als problemes i permeti així respondre a les necessitats de les persones i de la societat. En aquest sentit, la innovació té un clar component aplicatiu, sigui de caràcter social i comercial"⁸.

Les vacunes, l'augment de la seguretat en el transport, les comunicacions més fàcils, nous mètodes de distribució, condicions de treball més portables, tecnologies menys contaminants, serveis públics més eficaços són accions

⁶ Carlos A. Benavides, *Tecnología, innovación y empresa*, Pirámide, Madrid, 1998, pàg.30-31.

⁷ Carlos A. Benavides, *Tecnología, innovación y empresa*, Pirámide, Madrid, 1998, pàg. 60.

⁸ Fundación CONTEC para la innovación tecnológica, *Conceptos básicos de referencia para el estudio de la innovación tecnológica*, Estudios 2 (1993)

innovadores que impulsen a les organitzacions cap a nous objectius, a la renovació de les estructures i a l'aparició de nous sectors d'activitat econòmica.

Es pot innovar amb un producte nou, un nou recurs, un mercat nou o un tipus d'organització nou, ara bé, per a que realment estiguem davant d'una innovació el resultat final d'aquesta novetat ha de portar a una renovació i ampliació dels productes, serveis i mercats; una renovació dels mètodes de producció, proveïment i distribució i canvis en l'organització del treball, en la gestió i en les qualificacions dels treballadors.

En resum, la innovació s'ha de considerar com un procés a través del qual es transformen les idees en mètodes, productes o serveis nous o millorats i aquests han de ser valorats i presos en consideració pel mercat. En aquest procés d'innovació les TIC tenen una importància destacada de la mateixa manera que les institucions i les empreses són determinants pel que fa a la capacitat que tenen per invertir en investigació i desenvolupament, formació, informació i cooperació.

Hi ha la necessitat de treballar a mig i llarg termini i de reaccionar molt ràpid als canvis és per això que examinar la situació de cada territori i de cada mercat és vital per a determinar els punts forts i els dèbils.

2.4. LES TIC:

Cal explicar què són les TIC dins de la Societat del coneixement. Per començar, TIC significa Tecnologies de la Informació i la Comunicació. La transició d'una societat basada en una economia industrial a una societat del coneixement on la producció, gestió i processament de la informació es dibuixen com la base de l'economia es conforma amb les TIC que van lligades al concepte d'innovació. La innovació determina la competitivitat d'una empresa i per tant el manteniment de l'ocupació.

La globalització dels mercats i la creixent integració de les economies fan que la recerca i el desenvolupament (R+D), la transferència tecnològica i la ràpida difusió de les noves tecnologies facilitin la innovació i per tant la competitivitat de les empreses. Aquests canvis no només afecten al món empresarial sinó que ho fan en tots els àmbits socials i toquen, per tant, tots els patrons socials existents. A partir d'aquí sorgeix la necessitat d'amollar també, l'educació, la salut, l'organització del treball, les relacions socials a aquest nou marc, és a dir, si no s'entra en aquesta dinàmica de xarxes, es corre el perill de quedar-ne desconnectat i aïllat creant així un desenvolupament de la societat a dues velocitats entre els que estan connectats i tenen accés i els que no i per tant les conseqüents desigualtats i exclusions a tots els nivells que pot comportar aquesta situació.

Les tecnologies estan cada cop més popularitzades i esteses en els països amb economies capitalistes avançades. La telefonia mòbil, la utilització civil de comunicacions per satèl·lit, els serveis mitjançant la fibra òptica, els dispositius de gran capacitat per l'emmagatzematge de dades, la popularització d'internet, l'aparició de noves formes d'organització del treball com el teletreball, l'ús de les tecnologies aplicades a la indústria... tot això configura un conjunt d'avantatges pel que fa a l'augment de la productivitat i per tant a fer que la innovació i les TIC es converteixin en un referent en les iniciatives de Desenvolupament Local.

"... les noves aplicacions ens han llençat un repte, que és que la Societat de la Informació s'ha de construir localment. No es pot construir des de la globalitat; s'ha de construir amb projectes pilots centrats en les regions, centrats en les comunitats municipals, centrats en petits nuclis que comencin a experimentar"⁹

El que està clar és que s'està donant una globalització de les activitats econòmiques i que aquest fet imposa uns requisits de creixement on la innovació es converteix en un element de referència. A la vegada, la innovació no es pot

⁹ José Manuel Morán, en José B. Terceiro i Gustavo Matías, *Primeras jornadas sobre la sociedad digital*, Fundación La Caixa Galicia, La CORUÑA, 1996, pàg. 60

deslligar de la tecnologia i aquesta té en les TIC un paper fonamental sobretot en aquelles zones i territoris que es troben en un nivell baix de desenvolupament.

2.5. L'ECONOMIA DEL CONEIXEMENT:

El nou tipus d'organització econòmica que s'emmarca dins de la societat del coneixement es caracteritza bàsicament per ser una economia **informativa**, **global** i que funciona en **xarxa**.

2.5.1. Informativa:

En l'economia hi ha dues característiques fonamentals, una és la productivitat i l'altra la competitivitat. Les empreses, regions o països tenen aquestes dues variables com a objectius centrals a aconseguir.

En el nou paradigma econòmic, tecnològic i social la informació i el coneixement són els elements decisius per a aconseguir aquesta productivitat i competitivitat que anhelan i busquen les empreses, regions o països. Per això els elements clau avui en dia són la capacitat tecnològica o humana de generar, processar i produir informació i coneixement.

D'aquesta manera, la informació esdevé l'eix central del nou paradigma. Això no vol dir que el capital no sigui important sinó només deixa palès que amb capital i sense informació és difícil aconseguir més capital mentre que sense capital però amb informació es pot arribar a produir bastant capital.

La tecnologia també té un paper important pel que fa a transmetre la informació ara bé la qualitat de la mateixa no s'ha de deixar de banda. El que té més informació no és el més competitiu sinó que el que té la millor informació i està millor connectat i per tant sap on anar-la a buscar, on trobar-la i com moure-la i transformar-la en coneixement és el que aconsegueix innovar i competir. Així doncs, la informació, la tecnologia, la capacitat de gestió i

processament són la base per crear productivitat i competitivitat que són els objectius que busquen les empreses.

2.5.2. Global:

Quan es diu que la nova economia és global s'està dient que existeix una economia global a nivell planetari. Que sigui global no vol dir que tot el món funcioni dins de la mateixa economia ni que existeixi una economia única i mundial sinó que hi ha una economia fortament internacionalitzada i interdependent. El que sí que cal prendre en consideració és que encara que hi hagi països que no participen directament en aquesta economia del coneixement, sí que se'n veuen influenciats de manera més o menys directa.

No es parla d'una economia mundialitzada però sí del fet que determinades accions i relacions estan globalitzades. Per globalitzades s'entén el fet que treballen com una unitat de temps real a nivell planetari. Les activitats econòmiques centrals treballen a temps real i a nivell planetari gràcies a una xarxa d'interconnexions. D'aquesta manera es pot dir que tant la informació com la tecnologia i la mà d'obra més qualificada estan globalitzades.

2.5.3. Funcionament en xarxa:

Les empreses, Estats o regions funcionen en base a les interconnexions a nivell global que existeixen entre ells. Aquest funcionament en xarxa té l'avantatge que es pot adaptar ràpidament als canvis ja que és flexible, quan hi ha una demanda s'organitza la xarxa, quan no hi és es dissol. De totes maneres funcionar en xarxa necessita d'una coordinació important i és mitjançant les tecnologies que s'aconsegueix tenir una flexibilitat en la xarxa, coordinació i a la vegada, un objectiu determinat.

Les PIME són les empreses més dinàmiques i que per tant porten el pes d'aquest tipus d'organització, d'aliances i separacions dins d'un funcionament en

xarxa com si fos una teranyina. Tot i aquesta vitalitat i dinamisme les PIME són les que disposen de menys recursos econòmics per implantar i utilitzar noves tecnologies i convertir-se en innovadores. El que succeeix és que les PIME s'alien i s'organitzen en xarxa però aquestes xarxes no són estables sinó que varien depenent de l'existència o no d'interessos comuns d'aquesta manera es posen d'acord per dur a terme determinats productes i un cop finalitzats decideixen si separar-se o embarcar-se en una altre projecte.

Aquesta organització i funcionament en xarxa determina també el mercat de treball i els tipus de treball que s'han d'amollar a aquesta flexibilitat.

Així doncs, el treball s'estructura cada cop més en una separació entre *treball autoprogramable* i *treball genèric*. L'autoprogramable és aquell treball en el que el treballador té capacitat de decisió en la seva pròpia feina, pot programar-se, adaptar-se, redefinir la seva tasca i tornar-la a aprendre. Per això a part d'una qualificació cal que els coneixements tàcits del treballador puguin desenvolupar-se. El treball genèric, consisteix en dur a terme les ordres, rebre instruccions i executar-les, aquest és el treball fàcilment substituïble, això no vol dir que puguin ser eliminats sinó que les empreses han de trobar la combinació entre mà d'obra, cost i benefici. Les que ho fan avancen i les que no acaben desapareixent.

Aquesta tendència segons Castells¹⁰, no la podem relacionar directament amb l'augment de l'atur, ja que tot i que les tecnologies poden substituir llocs de treball genèric també és veritat que la quota assignada de treball autoprogramable creix a partir de la introducció de noves tecnologies en la societat del coneixement. Així doncs, si es fa una anàlisi general, l'ocupació creix. Aquesta situació provoca una polarització social que s'estableix entre treballadors autoprogramables i genèrics.

S'estableix un nou model que porta a una flexibilitat estructural que determina el tipus de treball i de treballador a més a més de la relació entre treballador i empresa. Les empreses tenen la capacitat i també la necessitat de

¹⁰ Castells, M. *La era de la informació: economía, sociedad y cultura Vol. I. La sociedad Red*, Alianza Editorial, Madrid, 1997

contractar a treballadors de maneres diferents, amb temporalitats diferents i amb diferents situacions laborals per a adaptar-se als canvis del mercat. La flexibilitat extrema que la tecnologia permet imposa unes condicions canviants del mercat global i això porta a que la relació entre el treballador i l'empresa s'individualitzi notablement.

S'estableix una nova relació laboral que té bàsicament tres problemes. Des del punt de vista de l'empresa existeix una contradicció entre productivitat i flexibilitat¹¹. Per a aconseguir una productivitat l'empresa s'ha d'adaptar als canvis del mercat i això fa que la seva mà d'obra també ho hagi de fer, de totes maneres aquestes entrades i sortides de la mà d'obra del mercat laboral i aquest anar d'una empresa a una altra segons la necessitat del moment també té la part negativa ja que el treballador no se sent implicat, no aprèn ni vol aprendre i per tant, no comparteix els seus coneixements i disminueix la seva producció.

Des del punt de vista de la societat en general, aquesta organització del treball, aquesta flexibilitat convertida en inestabilitat fa que la relació entre treballador i empresa sigui totalment individualitzada, no existeix el grup ni la capacitat d'unir-se per això es perd la capacitat de protesta i de demanda. A més a més creix la desigualtat. I des del punt de vista del treballador, aquesta individualització del treball porta a una desvinculació amb el treball i per tant una disminució de la capacitat de negociació.

¹¹ des del punt de vista empresarial significa la possibilitat de les empreses d'ajustar el volum de treballadors a les fluctuacions del mercat, de retribuir als treballadors en funció a la productivitat individual i/o la seva eficiència, d'aconseguir la polivalència dels treballadors i a la vegada, de gaudir de facilitats per contractar i acomiadar. Des de l'òptica del treballador la flexibilitat implica la ruptura de l'estabilitat de les carreres laborals individuals que passen a caracteritzar-se per la mobilitat i la rotació. Aquesta inestabilitat laboral es fa ressò també en les condicions de vida dels treballadors que es troben en una situació d'inseguretat. Estudi "col·lectius en risc d'exclusió sociolaboral al Baix Llobregat", Consell Comarcal del Baix Llobregat, 2003.

3. QUÈ ÉS LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT?

Al segle XIX s'inicia a Catalunya un procés de transformació tant econòmica com social que acaba amb la revolució industrial. Aquesta revolució porta canvis molt ràpids, recolzats per una indústria mecanitzada i tecnificada, que es fan palesos en la vida social, econòmica, cultural i política. La manera de pensar de les persones, els valors, les relacions també acaben canviant.

De la mateixa manera actualment s'està vivint un procés de canvi cap a una societat del coneixement¹² recolzada per un nou nucli de noves tecnologies (TIC) que porten canvis substancials ja sigui a nivell econòmic, social i cultural. La nova societat del coneixement s'estructura a escala global i centra el seu element primordial en la informació o, més ben dit, en la transformació de la informació en coneixement i en la transmissió d'aquest mitjançant les TIC i l'organització en xarxa per a la maximització de beneficis.

Vivim un canvi de mentalitat en el que allò que importa no és el valor físic i material sinó la capacitat de transformar, gestionar i transmetre coneixement. Nicholas Negroponte¹³ explica una anècdota que pot resultar ben aclaridora: en el moment de declarar el valor del seu PC a la duana d'una frontera, l'aduaner li assignava un valor de dos mil dòlars, mentre que Negroponte afirmava que el valor del PC era de dos milions de dòlars.

L'aduaner es referia al valor de l'objecte i Negroponte al contingut a la informació i al capital intel·lectual. El primer es movia dins de la societat industrial i el segon es trobava en la societat del coneixement.

En aquest nou tipus d'organització basada en el coneixement, esdevenen d'importància rellevant les TIC. Aquestes tecnologies tot i la seva importància, no

¹² Quan ens referim a societat del coneixement s'entén que l'element central és el coneixement i el procés de generar-lo. El coneixement té a veure amb la capacitat de gestionar i de transformar la informació en coneixement i no només de transmetre-la. La generació de coneixement és un procés dinàmic que es crea a partir de les interaccions i intercanvis entre persones. Les habilitats i capacitats individuals configuren un coneixement tàcit no observable i que no s'expressa formalment però que determina la generació i la creació del coneixement. La definició de societat de la informació cal centrar-la en el concepte d'informació i de transmissió d'informació on hi entren en joc les noves tecnologies ja que faciliten que la transmissió sigui ràpida, eficaç i eficient.

¹³ autor de *El mundo Digital*, ediciones B, Barcelona, 1996

són la causa única del procés de canvi cap al nou paradigma de la societat del coneixement ja que per elles mateixes són incapaces de modificar una societat. És un cúmul de situacions dins d'un model d'interacció en tots els àmbits els que porten al canvi i transformació. La característica d'aquesta revolució tecnològica és que el coneixement i la informació són a la vegada creadors, generadors i gestionadors de coneixement. La informació i el coneixement no estan dirigits única i exclusivament a crear més tecnologia sinó a crear, generar i processar la informació i el coneixement. D'aquesta manera i per primer cop la "ment humana es converteix en una força productiva directa, no només en un element decisiu del sistema de producció"¹⁴. En el progrés de les TIC hi intervenen altres elements com el context social i cultural en el qual es duen a terme i es desenvolupen, la tradició anterior i sobretot l'Estat que pot facilitar, limitar o gestionar duent a terme un paper de conductor en el creixement, desenvolupament i implantació de les TIC i per tant, influenciar notablement en el grau de penetració i desenvolupament de la societat del coneixement.

Les característiques pel que fa a les tecnologies dins del paradigma de la societat del coneixement se centren en:

1. La matèria primera és la informació i les tecnologies el que fan és actuar sobre aquesta informació i transformar-la en coneixement.
2. Les TIC tenen una gran capacitat de penetració perquè la informació i el coneixement formen part de la nostra activitat humana. Tots tenim la necessitat de transmetre informació i coneixement i és per això que les TIC són un element molt fàcil d'integrar ja que comunicar-nos és un element primordial en la nostra existència. Per això tots els processos de la nostra vida individual o col·lectiva es troben influenciats per les TIC. Les TIC no són únicament tecnologies que s'apliquen de manera exclusiva en determinades empreses sinó que per exemple, l'ús d'internet és una activitat cada cop més habitual.

¹⁴ Castells, M. *La era de la información: economía, sociedad y cultura Vol. I. La sociedad Red*, Alianza Editorial, Madrid, 1997

3. Les tecnologies fan possible l'existència d'una interconnexió que és necessària per a organitzar-se en xarxa i que fa que hi hagi una interrelació entre les empreses de manera immediata i sense que la distància física o geogràfica sigui cap inconvenient per a dur a terme aquest tipus de relació i per tant, les tasques de cada empresa. A més a més la possibilitat d'adaptar-se als canvis, gràcies a aquesta interconnexió que les tecnologies aporten, i d'assumir la flexibilitat inherent en el procés de producció de les empreses dins de la societat del coneixement és una altra de les característiques de les tecnologies.
4. Les tecnologies fan possible que les empreses siguin capaces d'adaptar-se amb rapidesa i facilitat als canvis que succeeixen en el mercat. Tenint en compte que la societat del coneixement s'emmarca en un canvi constant que necessita una fluïdesa organitzativa ràpida i flexible, les tecnologies esdevenen un element molt important.
5. I per últim, la convergència de les tecnologies dins de la societat del coneixement va cada cop més cap a una interdependència de totes elles, deixant enrera la diferenciació entre un tipus de tecnologia i un altre ja que totes aniran enfocades a la gestió, creació i transformació de la informació.

3.1. LA GLOBALITAT:

L'economia dins de la societat del coneixement està basada en la informació i en la transformació d'aquesta en coneixement, és global i interdependent amb d'altres economies.

La globalitat té a veure amb la capacitat de les empreses de treballar a escala planetària i en temps real. Que l'economia sigui global no significa que tots els països del món funcionin dins del mateix paradigma d'organització però sí que afecta de manera més o menys directa a tots els països, intervinguin o no directament en l'economia del coneixement. L'economia del coneixement tot i ser global està centralitzada en Amèrica del Nord, la Unió Europea i el Pacífic Asiàtic, aquest fet porta a una asimetria entre zones cada cop més riques i d'altres cada

cop més empobrides entre les quals la escletxa tecnològica i de desenvolupament és cada cop més gran. A la darrera Cimera Mundial sobre la Societat de la Informació celebrada a Ginebra del 10 al 12 de Desembre del 2003, un dels temes centrals de debat ha estat aquesta bretxa i la creació d'un fons comú per a poder invertir-lo en tecnologies i evitar el despenjament total de determinats països de la dinàmica global de la societat del coneixement.

Les empreses se centren més en la rendibilitat que no pas en la productivitat, això ve determinat pel tipus de producció flexible, pels continus canvis i transformacions en els objectius de la producció. Aquest fet fa que l'interès de l'empresa no sigui produir molt sinó produir allò que sap que podrà vendre tenint en compte que la demanda del mercat sobre el seu producte pot canviar ràpidament cosa que implicaria una necessitat de readaptar-se a la nova situació.

Les empreses creen aliances, s'uneixen per a dur a terme determinats projectes i es separen quan ja s'ha finalitzat o han canviat els interessos, es crea un entramat d'empreses que s'estén per tot el món i que canvia contínuament.

Les empreses són interdependents d'altres empreses i d'altres economies a nivell global per això les polítiques econòmiques tradicionals que es duen a terme dins de les fronteres nacionals són cada cop menys efectives. La política monetària, els tipus d'interès, la innovació tecnològica... depenen de canvis i moviments que es donen a nivell global i que des d'una economia nacional són impossibles de controlar. Els Estats han de procurar estar dins de la societat del coneixement i entrar en la dinàmica global. Es pot intervenir mitjançant polítiques tecnològiques i educatives per facilitar a la societat l'aprenentatge i l'entrada a la societat del coneixement per introduir-s'hi de manera progressiva i intentar evitar l'aparició de fragmentacions i exclusió.

“quan la xarxa desconnecta al jo, el jo, individual o col·lectiu, construeix el seu significat sense la referència global: el procés de desconnexió es torna recíproc”¹⁵

La globalitat afecta també al tipus de treball que canvia per passar a estructurar-se en :

Tipus de Productors	Tipus de Treball
D'alt valor	Treball informacional i de coneixement
De gran volum	Treball a baix cost
De matèries primeres	Treball amb recursos naturals
Redundants	Treball devaluat

taula elaborada a partir de la informació de Castells, M. *La era de la informació: economía, sociedad y cultura Vol. I. La sociedad Red, Cap. II*, Alianza Editorial, Madrid, 1997

Aquesta nova organització del treball té la peculiaritat que no es dona de manera íntegra i estàtica dins de cada país sinó que aquest tipus de productors es donen en més o menys mesura i estan en continu canvi ja que s'estructuren com xarxes i fluxos que s'interconnecten mitjançant les TIC.

3.2. L'EMPRESA-XARXA:

En aquest context global i interrelacionat el tipus d'empresa que es desenvolupa i que és necessària és una empresa-xarxa, es deixa enrera l'organització vertical de les empreses per a passar a una organització horitzontal en la que l'interrelació és també fonamental. L'empresa ja no és una entitat única i sola que realitza tot el procés productiu sinó que gestiona els recursos que necessita per produir. Per tant les aliances, la subcontractació, la utilització de les noves tecnologies per estar connectat en tot moment amb d'altres, que de la manera tradicional seria impossible, són elements bàsics. L'empresa-xarxa funciona com un pop que té a cada braç un recurs i una fase de la cadena productiva.

¹⁵ Castells, M. *La era de la informació: economía, sociedad y cultura Vol. I. La sociedad Red*, Alianza Editorial, Madrid, 1997, pàg. 51

Les empreses passen de ser les productores, gestionadores i distribuïdores de tot el procés de producció a organitzar-se de manera horitzontal i en intensa interrelació amb moltes d'altres empreses que s'alien en determinats moments i en d'altres són competència depenent de les necessitats i demandes. Generalment les empreses s'especialitzen i per a poder realitzar tot el procés productiu creen un model de xarxes multidireccionals entre Pimes que sovint prenen iniciatives per a aconseguir establir relacions amb grans firmes o altres pimes per a buscar i trobar el nínxol de mercat. D'aquesta manera es conforma un entrellaçat de xarxes.

L'empresa-xarxa s'organitza en funció del procés i no de la tasca, té una jerarquia plana, el treball es duu a terme en equip i els resultats es mesuren en funció de la satisfacció del client. Informar i formar als treballadors també esdevé clau igual que maximitzar els contactes amb els proveïdors. Una empresa-xarxa no té per què limitar-se a estar dins d'una única xarxa sinó que pot formar part de diverses xarxes a la vegada. En aquest cas només cal estar ben connectat, que es pugui transmetre i facilitar la informació, la comunicació i que els interessos de la xarxa i la dels seus components estiguin compartits. Les organitzacions que tenen la capacitat de generar coneixement i de transmetre' l de manera eficaç que són capaces d'adaptar-se als canvis continus d'una economia global essent flexibles i utilitzant les TIC per innovar són les que aconsegueixen èxit.

Castells explica el concepte de l'empresa-xarxa:

"la unitat operativa actual és el projecte empresarial, representada per una xarxa, i no les empreses concretes o grups d'empreses. Els projectes empresarials s'apliquen en camps d'activitat que poden ser cadenes de productes, tasques d'organització o àmbits territorials. La informació apropiada és crítica pels resultats de les empreses. I la més important en les noves condicions econòmiques és la processada entre les empreses en virtut de l'experiència adquirida en cada camp. La informació circula per les xarxes: xarxes entre empreses, xarxes dins de les empreses, xarxes personals i xarxes informàtiques. Les noves tecnologies de la informació són decisives per permetre que funcioni realment un model tan flexible i adaptable"¹⁶

¹⁶ Castells, M. *La era de la informació: economía, sociedad y cultura Vol. I. La sociedad Red*, Alianza Editorial, Madrid, 1997, pàg. 193

L'organització econòmica actual es basa en xarxes estructurades al voltant de projectes. L'empresa deixa de ser la unitat productiva per passar a ser la unitat d'acumulació de capital i de gestió. D'aquesta manera, quan hi ha un projecte concret per dur a terme es reuneixen els elements de diferents empreses i subempreses i es realitza, ara bé, un cop finalitzat el projecte la xarxa formada es desintegra o es readapta i es crea al voltant d'un altre projecte.

3.3. LA TRANSFORMACIÓ DEL TREBALL I L'OCUPACIÓ:

Dins de la societat del coneixement, l'ocupació s'estructura de manera diferent tenint en compte les característiques de la mateixa societat informacional. Així doncs, és important destacar els canvis que es donen a arrel de la introducció de les noves tecnologies.

Les feines agrícoles es van eliminant a poc a poc i les industrials tendeixen a disminuir de manera lenta ja que es passa a treballar pels serveis a les empreses (tot allò que té a veure amb la gestió de la informació) i no per a la producció en sí mateixa. Aquests serveis a les empreses, els de la salut i els d'educació són els que més creixen.

D'aquesta manera podríem recapitular i analitzar quin és significat d'aquests canvis esmentats anteriorment dins de la societat del coneixement:

Així doncs desapareix progressivament del treball agrícola i disminueix el treball industrial tradicional i a la vegada ascendeixen els serveis de producció (principalment per a les empreses) i els serveis socials (principalment salut). Es dona una diversificació de les activitats destinades a serveis que en conseqüència crea una diversificació més gran de llocs de treball, un ascens dels llocs de treball per a executius, professionals i tècnics i la creació d'un proletariat de coll blanc amb poca qualificació. Tot això porta a una polarització social ja que s'incrementen per un costat els treballs més qualificats i per d'altre els de coll blanc. En general, es pot dir que hi ha una millora relativa de l'estructura ocupacional ja que la quota de creixement de les ocupacions que requereixen més formació és més gran que la quota de les categories inferiors.

Pel que fa a la mà d'obra dins d'aquest context de globalitat cal dir que no és global perquè la sola existència de fronteres impossibilita la lliure circulació de les persones. El que sí que és global és el segment de treballadors més qualificats d'R+D, Enginyeria, gestió financera, serveis empresarials i d'oci... de totes maneres tot i que la mà d'obra no és global, existeix una interdependència de la mà d'obra a escala global a través de tres mecanismes:

- L'ocupació de persones en les companyies multinacionals i en les xarxes associades
- l'impacte del comerç internacional sobre les condicions de l'ocupació i la feina tant en els països amb economies capitalistes avançades com en els que no.
- per últim els efectes de la competència mundial i de la nova manera de gestió flexible sobre la mà d'obra de cada país.

En aquests casos l'element comú és que la tecnologia de la informació és indispensable per a què existeixin vincles entre els diferents sectors de mà d'obra al llarg de les fronteres nacionals.

D'aquesta manera, el treball dins del paradigma de la societat del coneixement és diferent a l'existent tradicionalment, es conforma una nova divisió del treball:

NOVA DIVISIÓ DEL TREBALL	
Creació de valor el procés de producció gira al voltant de la tecnologia de la informació (ja sigui producció de béns o de serveis)	Caps, són els que prenen les decisions estratègiques i planifiquen. Investigadors, innovació de productes i processos Dissenyadors, adaptació, presentació i selecció de l'objectiu de la innovació. Integradors, gestió de les relacions entre la decisió, innovació, disseny i execució, tenint en compte els mitjans dels que disposa l'organització. Operadors, executen les tasques sota la seva iniciativa i enteniment propi. Operats, executen les tasques auxiliars i preprogramades que no s'han automatitzat o no poden ser-ho.
Creació de relacions, segons la necessitat i la capacitat de connectar-se amb d'altres	Treballadors en xarxa, es connecten i naveguen per les rutes de l'empresa-xarxa per la seva pròpia iniciativa. Treballadors de la xarxa, estan en línia però no decideixen quan, com, per què o amb qui. Treballadors desconnectats, lligats a les seves pròpies tasques específiques d'únic sentit.
Procés de presa de decisions, segons la capacitat d'aportació en el procés de presa de decisions	Decisoris, que prenen la decisió com últim recurs Participants, que prenen part en la presa de decisió Executors, apliquen les decisions

Taula elaborada per OPTM-BL a partir de Castells, M. La era de la informació: economía, sociedad y cultura Vol. I. La sociedad Red, Cap. II, Alianza Editorial, Madrid, 1997

Aquestes tres tipologies no coincideixen i poden existir diferències, però s'ha elaborat en un sentit de realitzar una representació sintètica dels llocs de treball.

Pel que fa a la influència de les tecnologies sobre l'augment de l'atur Castells defèn que el que succeeix és que canvia el treball. La tecnologia per sí mateixa, no causa atur, el que sí passa és que es redueix el temps de feina per unitat de producció. Dins de la societat del coneixement els llocs de treball canvien en quantitat, qualitat i en quant a la tasca que es realitza ja que es necessita una mà d'obra capaç d'adaptar-se i reconfigurar la pròpia feina en funció dels canvis tecnològics o de la demanda.

Neix un nou tipus de treballador, el treballador a temps flexible. Per un costat l'economia del coneixement necessita a la força una mà d'obra flexible que es connecta i es desconnecta depenent de cada moment i per d'altra aquestes entrades i sortides dels treballadors fan que la implicació i que els coneixements i la informació no es transmetin disminuint així la productivitat. Si el treball es precari i el seu capital és el coneixement, aquest coneixement es guarda i el treballador el va donant de manera dosificada a cadascuna de les empreses a on treballa. Els treballadors tenen una relació entre ells molt individualitzada, no tenen sentit de grup i es perd la capacitat reivindicativa, l'individu no se sent part de l'empresa.

4. EL MODEL COMPETITIU DEL BAIX LLOBREGAT¹⁷

La dinàmica general de canvi en l'economia global cap a una economia basada en el coneixement també es veu reflectida a la comarca del Baix Llobregat. És per això que s'ha realitzat aquesta anàlisi sobre el model competitiu de la comarca.

El Baix Llobregat té una població de 730.111 habitants segons el Padró del 2003, consta de 30 municipis que s'agrupen en quatre zones que són, Centre, Delta, Nord i Vall Baixa.

COMARCA DEL BAIX LLOBREGAT

¹⁷ Aquest apartat ha estat elaborat a partir de la informació de "Informe sobre la composició del teixit empresarial i productiu de la comarca del Baix Llobregat", Consell Comarcal del Baix Llobregat, 2004.

Les dades per a realitzar l'anàlisi del model competitiu s'han extret de l'Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS)¹⁸ aquestes dades no contemplen la totalitat d'assalariats del sector primari, ja que no es tenen en compte els règims especials, com ara l'agrícola. Aquest fet, juntament amb el pes quasi residual de l'agricultura en el teixit productiu de la comarca, fa que les dades que fan referència a l'Agricultura no s'analitzin amb profunditat a l'informe. Per altra banda, el trimestre utilitzat per a l'anàlisi evolutiva ha estat el segon de cada any, ja que és el que mostra un menor grau d'estacionalitat en les empreses i els assalariats del període. Un altre element a tenir en compte és la possible diferència existent entre el lloc real on està localitzada l'empresa i els assalariats i el lloc on aquesta empresa declara que està ubicada. Tot i això, tampoc suposa biaixos significatius en els resultats.

S'ha utilitzat el treball de Joan Trullén, Rafael Boix i Josep Lladós on adapten a l'actualitat la classificació d'activitats basades en el coneixement proposada per a l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) que pretén classificar i establir indicadors sobre la tecnologia i el coneixement en les economies. L'adaptació es fa a partir de l'aplicació de les correspondències entre la classificació europea i la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques de 1993 (CCAE-93).

Aquesta classificació diferencia entre activitats industrials o manufactureres i les activitats del sector terciari o de serveis i analitza el grau i la intensitat de tecnologia i coneixement en cadascuna de les activitats. D'aquesta manera, les activitats manufactureres es diferencien en quatre classificacions segons el grau de R+D en el valor final de la producció que són: tecnologia alta, tecnologia mitjana-alta, tecnologia mitjana-baixa i tecnologia baixa. Els serveis es diferencien en dues classificacions, així doncs, es distingeix entre activitats de serveis basades en el coneixement i activitats de serveis no basades en el coneixement. A l'anàlisi realitzat s'han agrupat les activitats industrials de tecnologia alta i la mitjana-alta per un costat i per d'altre les activitats industrials de tecnologia baixa i mitjana-baixa. Pel que fa al sector serveis la

¹⁸ Després de descartar les dades sobre ocupació dels censos i padrons per la seva periodicitat temporal, s'opta per utilitzar les sèries d'afiliats al Règim General de la Seguretat Social, que tenen una periodicitat trimestral.

classificació no s'ha modificat. Les dades es presenten en diferents classificacions amb un nivell de desagregació diferent. Del 1996 la desagregació és a dos dígit de la CCAE-93, donant un total de 60 subgrups d'anàlisi, mentre que del 2004 la desagregació és a tres dígit de la CCAE-93, donant un total de 222 subgrups d'anàlisi.

CITI Rev.3

MANUFACTURES

Actividades de tecnología alta CITI Rev. 3

Productos farmacéuticos
Máquinas de oficina y ordenadores
telecomunicaciones

Aparatos de radio, televisores y
Instrumentos médicos, de precisión y óptica
Construcción aeronáutica y espacial

Actividades de tecnología media-alta

Máquinas y aparatos eléctricos, n.c.a.
Fabricación de vehículos automóviles, remolques y
semi-remolques
Productos químicos, excepto productos
farmacéuticos
Material ferroviario rodante y otros equipos de
transporte, n.c.a.

Máquinas y material, n.c.a.

Actividades de tecnología baja

Otras industrias manufactureras y reciclaje

Papel, artes gráficas y edición

Textiles, vestido, cuero y calzado

Alimentación, bebidas y tabaco

Madera y muebles

Actividades de tecnología media-baja CITI Rev. 3

Coquefacción, productos refinados del petróleo y
combustibles nucleares

CCAE 93

MANUFACTURES

Activitats de tecnologia alta CCAE

2423 244 Fabricació de productes farmacèutics

30 30 Fabricació de màquines d'oficina i equips informàtics
Fabricació de materials electrònics; fabricació d'equips i aparells de ràdio, televisió i
32 32 comunicacions
33 33 Fabricació d'equips i instruments medicoquirúrgics, de precisió, òptica i rellotgeria
353 353 Construcció aeronàutica i espacial

Activitats tecnologia mitjana-alta

31 31 Fabricació de maquinària i materials elèctrics

34 34 Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs

24 (menos 2423) 24 Indústries químiques

352+359 352 Fabricació de material ferroviari
355 Fabricació d'altres materials de transport
29 29 Indústries de la construcció de maquinària i equips mecànics

Activitats de tecnologia baixa

369+37 37 Reciclatge
362 Fabricació d'articles de joieria, orfebreria, argenteria i articles similars
363 Fabricació d'instruments musicals
364 Fabricació d'articles d'esport
365 Fabricació de jocs i joguines
366 Altres indústries manufactureres diverses
21+22 21 Indústries del paper
22 Edició, arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats
17+18+19 17 Indústries tèxtils
18 Indústries de la confecció i de la pelleteria
19 Preparació, adobament i acabament del cuir; fabricació d'articles de marroquineria
15+16 15 Indústries de productes alimentaris i begudes
16 Indústries del tabac
20+361 20 Indústries de la fusta i del suro, llevat de mobles; cistelleria i esparteria
361 Fabricació de mobles

Activitats de tecnologia mitjana-baixa CCAE

23 23 Coqueries, refinació de petroli i tractament de combustibles nuclears

Artículos de caucho y de materias plásticas	25	25 Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques
Otros productos minerales no metálicos	26	26 Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics
Fabricación y reparación de buques	351	351 Construcció i reparació naval
Productos metalúrgicos de base	27	27 Metal·lúrgia
Manufacturas metálicas, excepto máquinas y material	28	28 Fabricació de productes metàl·lics, llevat de maquinària i equips
SERVEIS		SERVEIS
Actividades basadas en el conocimiento		Activitats basadas en el coneixement
Correos y telecomunicaciones	64	64 Correus i telecomunicacions
Intermediación financiera y seguros	65-67	65 Mediació financera, llevat d'assegurances i plans de pensions 66 Assegurances i plans de pensions, llevat de la seguretat social obligatòria 67 Activitats auxiliars de la mediació financera
Servicios a las empresas, excepto actividades inmobiliarias	71-74	71 Lloguer de maquinària i equips sense operari, d'efectes personals i estris domèstics 72 Activitats informàtiques 73 Recerca i desenvolupament 74 Altres activitats empresarials
Educación y Sanidad	80,85	80 Educació 85 Activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials
Actividades no basadas en el conocimiento		Activitats no basades en el coneixement
Resto de actividades de servicios	50-63, 70,75, 90-99	50 Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors 51 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, llevat de vehicles de motor i motocicletes 52 Comerç al detall, llevat del comerç de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors 55 Hoteleria 60 Transport terrestre; transport per canonades 61 Transport marítim, de cabotatge i per vies de navegació interiors 62 Transport aeri i espacial 63 Activitats afins al transport; activitats d'agències de viatges 70 Activitats immobiliàries 75 Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria 90 Activitats de sanejament públic 91 Activitats associatives 92 Activitats recreatives, culturals i esportives 93 Activitats diverses de serveis personals 95 Llars que ocupen personal domèstic 99 Organismes extraterritorials

Font: OCDE (2001, p. 126, 205 y 208)

4.1. SECTORS D' ACTIVITAT:

Per a dibuixar una visió general i contextualitzar adequadament l'anàlisi del model competitiu del Baix Llobregat s'ha considerat oportú fer un cop d'ull als sectors d'activitat de la comarca. En els darrers anys la comarca ha experimentat canvis importants en la seva estructura productiva.

BAIX LLOBREGAT								
Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat.1996-2004								
	Agricultura		Indústria		Construcció		Serveis	
	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal
1996	0,1	0,0	23,0	40,9	11,0	8,3	65,9	50,7
2004	0,3	0,2	16,6	30,9	15,5	10,6	67,6	58,3
Var. 96-04 (%)	176,9	558,3	-11,4	8,3	72,2	83,0	25,9	64,7

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

El pes del sector industrial s'ha reduït mentre que s'observa un increment de la construcció i dels serveis en el nombre total d' empreses i en l'ocupació assalariada. El sector de la construcció ha estat el que ha tingut un major increment i ha passat de l'11,0% al 15,5% pel que fa a les empreses i del 8,3% al 10,6% pels assalariats.

El sector dels serveis també ha experimentat un augment la proporció d'empreses d'aquest sector ha pujat del 65,9% al 67,6%, i la proporció d'assalariats del 50,7% al 58,3%.Tot el contrari ha succeït amb el sector industrial que ha disminuït del 23,0% fins al 16,6%, i el d'assalariats ha baixat del 40,9% fins al 30,9%.

Pel que fa a les quatre zones territorials cal destacar que la indústria ha experimentat una reducció del nombre d'empreses en totes les zones territorials menys a la Zona Nord. Aquesta zona té el percentatge més elevat d'empreses i d'assalariats en el sector industrial (21,7% i 42,5%, respectivament). La Zona Vall Baixa ha disminuït el nombre d'empreses, tot i que ha incrementat el d'assalariats. Les zones Centre i Delta, en canvi, han experimentat una disminució tant en el nombre d'empreses com en el nombre d'assalariats. Cal remarcar que les activitats industrials han disminuït en totes les zones territorials disminuint el pes del sector secundari a la comarca. Pel que fa a la construcció,

ha incrementat tant el nombre d'empreses com de treballadors assalariats a totes les zones territorials de la comarca. Les zones Delta i Vall Baixa són les que tenen un percentatge d'empreses superior al del conjunt de la comarca. També i juntament amb la Zona Centre, són les que tenen una major proporció d'assalariats. La Zona Nord concentra només un 7% del total d'assalariats en el sector de la construcció. El sector dels serveis també ha experimentat un augment en relació amb l'any 1996. A la Zona Nord s'ha incrementat tant el nombre d'empreses (49,2%) com el nombre d'assalariats (106,0%). La Zona Delta té l'any 2004 el 71,3% d'empreses dedicades a la producció de serveis i el 65,1% dels assalariats.

ZONA CENTRE

Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat.1996-2004

	<i>Agricultura</i>		<i>Indústria</i>		<i>Construcció</i>		<i>Serveis</i>	
	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal
1996	0,1	0,0	23,1	40,5	9,5	7,8	67,3	51,7
2004	0,2	0,2	16,8	27,2	14,1	11,5	68,8	61,1
Var. 96-04 (%)	137,5	582,6	-18,8	-8,6	65,7	100,4	14,0	60,7

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

ZONA DELTA

Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat.1996-2004

	<i>Agricultura</i>		<i>Indústria</i>		<i>Construcció</i>		<i>Serveis</i>	
	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal
1996	0,2	0,1	16,7	33,6	12,5	9,0	70,7	57,3
2004	0,3	0,3	11,6	23,5	16,8	11,1	71,3	65,1
Var. 96-04 (%)	88,9	583,3	-11,7	-6,0	71,6	66,1	28,2	52,7

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

ZONA NORD

Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat.1996-2004

	<i>Agricultura</i>		<i>Indústria</i>		<i>Construcció</i>		<i>Serveis</i>	
	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal
1996	0,2	0,1	27,4	49,8	11,8	6,8	60,5	43,3
2004	0,4	0,2	21,7	42,5	14,3	7,0	63,6	50,4
Var. 96-04 (%)	180,0	500,0	12,2	51,2	71,3	82,4	49,2	106,0

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

ZONA VALL BAIXA
Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat. 1996-2004

	<i>Agricultura</i>		<i>Indústria</i>		<i>Construcció</i>		<i>Serveis</i>	
	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal	% Empr	% Assal
1996	0,1	0,1	28,6	46,9	11,2	9,6	60,1	43,4
2004	0,5	0,2	19,5	39,0	16,6	11,5	63,4	49,4
Var. 96-04 (%)	450,0	521,4	-15,3	22,6	84,3	75,8	31,2	67,9

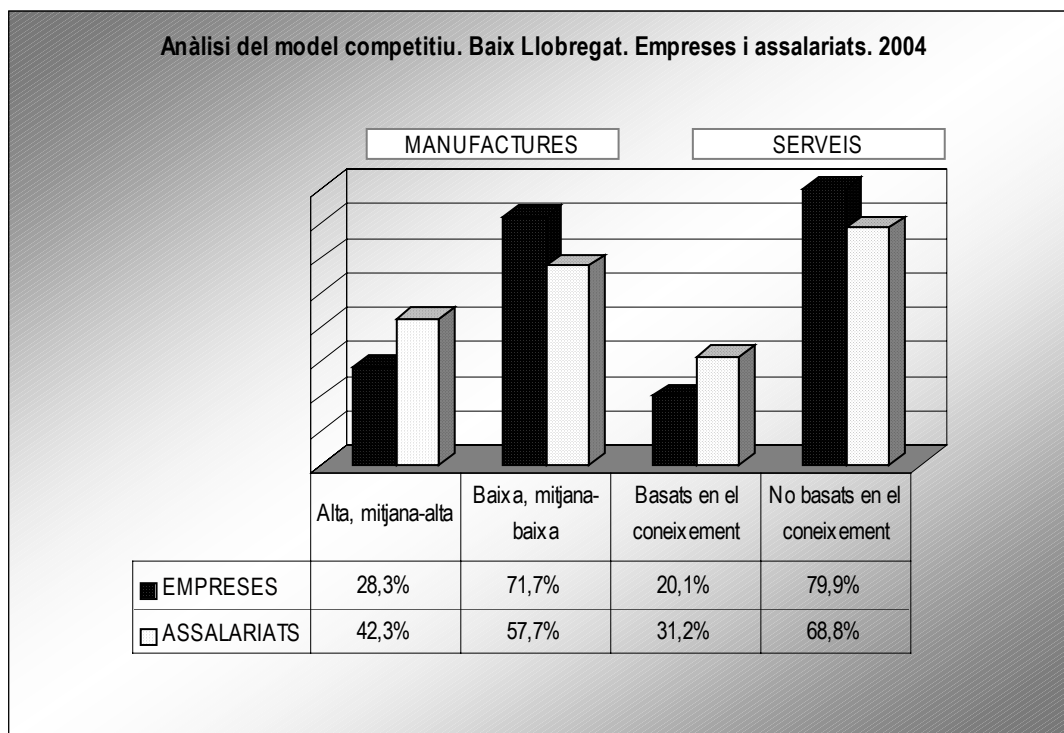
Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

Zona Centre té el 68,8% d'empreses i el 61,1% d'assalariats, mentre que les zones Nord i Vall Baixa presenten proporcions inferiors.

4.2. EL MODEL COMPETITIU:

Pel que fa al sector industrial cal destacar les diferències en les empreses i els assalariats de les activitats de tecnologia alta i mitjana-alta i les activitats de tecnologia baixa i mitjana-baixa. Les primeres mostren un augment del 0,8% en el nombre d'empreses i del 20,5% en el nombre d'assalariats, mentre que les activitats de tecnologia baixa i mitjana-baixa han reduït en un -15,5% el nombre de centres de cotització i, pel que fa als assalariats, no han experimentat cap tipus de variació significativa en el seu nombre. Això ha fet reduir les diferències entre els percentatges d'un tipus d'activitat i l'altre, tot i que l'any 2004 continuen predominant les activitats industrials de tecnologia baixa i mitjana-baixa, tant en nombre d'empreses com d'assalariats (75,0% i 58,4%, respectivament).

Al sector serveis les activitats basades en el coneixement han presentat increments més elevats que les no basades en el coneixement, sobretot pel que fa al nombre d'assalariats. La proporció d'empreses de serveis basades en el coneixement ha passat a ser del 19,5% del total, i la proporció d'assalariats del 28,3%. Amb tot i això, les activitats de serveis no basades en el coneixement són les predominants al Baix Llobregat, amb un 80,5% de les empreses i un 71,7% dels assalariats l'any 2003.

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

Anàlisi del model competitiu. Zones territorials. Empreses. 2004. % Variació 96-04

	Sector industrial		Sector serveis	
	Tecnologia alta i mitjana-alta. (%)	Tecnologia baixa i mitjana-baixa. (%)	Basats en el coneixement. (%)	No basats en el coneixement. (%)
ZONA CENTRE	-7,2	-23,4	25,6	13,4
ZONA DELTA	6,0	-18,2	33,4	28,9
ZONA NORD	24,5	9,3	60,4	48,3
ZONA VALL BAIXA	-5,2	-18,0	114,2	109,6
BAIX LLOBREGAT	0,8	-15,5	34,6	25,9

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

Anàlisi del model competitiu. Zones territorials. Assalariats. 2004. % Variació 96-04

	Sector industrial		Sector serveis	
	Tecnologia alta i mitjana-alta. (%)	Tecnologia baixa i mitjana-baixa. (%)	Basats en el coneixement. (%)	No basats en el coneixement. (%)
ZONA CENTRE	0,3	-15,6	107,9	47,3
ZONA DELTA	21,5	-22,8	19,1	68,7
ZONA NORD	50,6	51,2	156,6	90,0
ZONA VALL BAIXA	85,3	54,5	276,7	181,0
BAIX LLOBREGAT	20,5	0,0	79,1	61,0

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

En relació amb les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta, es pot veure com les zones Centre i Delta presenten percentatges del 28,3% i 26,0%, respectivament, tot i que la Zona Centre ha experimentat una variació negativa en relació al 1996. La Zona Nord ha estat la que ha mostrat un major increment en el període, seguida de la Zona Delta.

Els majors increments en el nombre d'assalariats s'han donat a la Zona Vall Nord i a la Zona Vall Baixa. La major proporció d'assalariats en activitats de tecnologia alta i mitjana-alta es troba a la Zona Delta (47,4%) i a la Zona Nord (43,4%). Aquesta darrera zona territorial no ha augmentat més aquesta proporció donat que també han experimentat una variació encara major en els assalariats de les activitats industrials de tecnologia baixa i mitjana-baixa.

Les empreses d'activitats de serveis basades en el coneixement tenen més presència a les zones Nord (20,2% del total) i Centre (20,1%). Per contra, les activitats terciàries no basades en el coneixement presenten el percentatge més elevat a la Zona Delta (81,5%). Les zones territorials que han experimentat entre 1996 i 2004 un major dinamisme pel que fa al nombre d'empreses basades en el coneixement han estat les zones Nord (60,4%) i Vall Baixa (37,4%).

Pel que fa als assalariats, les zones Centre i Nord són les que concentren una major proporció a les activitats basades en el coneixement (31,2% i 30,9%, respectivament). La situació de la Zona Nord és deguda al fort increment donat entre 1996 i 2004 en els assalariats d'aquest tipus d'activitat (156,6%). Les zones Vall Baixa i Centre també han presentat increments notables en aquest tipus d'assalariats (del 107,9%). La Zona Delta, en canvi, ha experimentat un increment menor en els assalariats dels serveis basats en el coneixement (19,1%).

ZONA CENTRE

Anàlisi del model competitiu. Zona Centre. Empreses i assalariats. 2004

	SECTOR INDUSTRIAL		SECTOR SERVEIS	
	Alta, mitjana-alta	Baixa, mitjana-baixa	Basats en el coneixement	No basats en el coneixement
EMPRESSES	28,3%	71,7%	20,1%	79,9%
ASSALARIATS	42,3%	57,7%	31,2%	68,8%

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

ZONA DELTA**Anàlisi del model competitiu. Zona Delta. Empreses i assalariats. 2004**

	SECTOR INDUSTRIAL		SECTOR SERVEIS	
	Alta, mitjana-alta	Baixa, mitjana-baixa	Basats en el coneixement	No basats en el coneixement
EMPRESSES	26,0%	74,0%	18,5%	81,5%
ASSALARIATS	47,4%	52,6%	24,6%	75,4%

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

ZONA NORD**Anàlisi del model competitiu. Zona Nord. Empreses i assalariats. 2004**

	SECTOR INDUSTRIAL		SECTOR SERVEIS	
	Alta, mitjana-alta	Baixa, mitjana-baixa	Basats en el coneixement	No basats en el coneixement
EMPRESSES	22,8%	77,2%	20,2%	79,8%
ASSALARIATS	43,4%	56,6%	30,9%	69,1%

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

ZONA VALL BAIXA**Anàlisi del model competitiu. Zona Vall Baixa. Empreses i assalariats. 2004**

	SECTOR INDUSTRIAL		SECTOR SERVEIS	
	Alta, mitjana-alta	Baixa, mitjana-baixa	Basats en el coneixement	No basats en el coneixement
EMPRESSES	22,3%	77,7%	19,2%	80,8%
ASSALARIATS	33,9%	66,1%	25,8%	74,2%

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

5. ANÀLISI DELS MUNICIPIS

Després de realitzar un primer cop d'ull a les pàgines webs dels municipis i de fer palesa la diferència de plantejaments entre uns i altres municipis, s'ha decidit escollir-ne aquells que duen a terme accions i que tenen un plantejament transversal i de ciutat pel que fa a la societat del coneixement i que, en molts casos, han dut a terme i duen a terme accions i polítiques directament enfocades a la creació d'un alt valor afegit. D'aquesta manera per a realitzar l'anàlisi qualitativa dels municipis del Baix Llobregat s'han escollit els següents 7 tenint en compte la informació obtinguda mitjançant les pàgines web i, sobretot, en allò que els responsables de cada municipi ens han explicat en referència al propi municipi.

CASTELLDEFELS (52.405 habitants, Zona Delta)

Castelldefels valora la possibilitat de la implantació de les noves tecnologies a l'Administració per a generar un canvi i un gir enfocat a una modernització del propi Ajuntament i del municipi tenint en compte les inquietuds per entrar en la societat del coneixement. Aquest canvi té a veure amb la innovació tant dels processos interns de l'Ajuntament com d'apropar els avantatges d'aquest nou plantejament cap a la societat del coneixement a tota la població aconseguint i proporcionant un servei amb més qualitat pel ciutadà.

El municipi comença amb un primer pas al voltant de l'Administració electrònica i duent a terme polítiques concretes. Una d'elles és l'elaboració de la pàgina web¹⁹, la revisió dels procediments i la seva reenginyeria així com la informatització interna de l'Ajuntament. D'aquesta manera, Castelldefels adopta i assumeix un paper de difusor i promotor de la societat del coneixement.

¹⁹ www.castelldefels.org

En aquest context decideix iniciar l'elaboració del pla director de la ciutat: CASTELLDEFELS VIRTUAL. El Pla es desglossa en 4 Plans Directors Parcial que són: Administració Municipal Virtual, Comerç, empresa virtual, ocupació i activitat productiva, Participació ciutadana, Telecomunicacions i infraestructures.

I.- ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL VIRTUAL		
Apropar la gestió municipal als ciutadans, tots els dies a totes hores.		
OBJECTIUS	ESTRATÈGIES BÀSIQUES	ACCIONS CONCRETES
Objectiu 1: Promoure la implantació, coneixement i ús de les aplicacions i infraestructures de les TIC en tot allò que millori la eficiència de la gestió municipal.	1.1.- Organitzar un servei d'informació, gestió i tramitació telemàtica al mateix temps que un servei personalitzat, accessible des de qualsevol lloc, a qualsevol hora, per qualsevol mitjà de comunicació.	-Integració bases de dades municipals. Tercers i Activitats (continu) -Col·laborar en facilitar la comunicació entre les aplicacions informàtiques i bases de dades dels diferents nivells de l'administració pública catalana, de l'estat i europea (Llarg termini Administració Oberta de Catalunya ,AOC) -Simplificació de tramitació (Octubre 2002) -Desenvolupar l'atenció personalitzada i els canals de comunicació amb el ciutadà (Oficina d' Atenció al Ciutadà, OAC) (Octubre 2002) -Desenvolupar una web dissenyada amb criteris de funcionalitat (usabilitat) i respectuosa amb criteris que facilitin l'accessibilitat (lluïta contra l'exclusió) (Octubre 2002- abans del 2005) -Desenvolupament carpeta personal ciutadà accessible des d'Internet, OAC (descentralitzada) (Octubre 2002) -Desenvolupament signatura electrònica (2003) -Mapa urbanístic a la web, amb bases de dades associades, gestionades des de l'ajuntament (Octubre 2002)
	1.2.- Formar al personal al servei de l'administració en l'ús de les noves tecnologies.	-Pla de formació del personal (continu)
	1.3.Desenvolupament accions formatives i de reflexió sobre l'impacte de la societat de la informació en el municipi des d'una òptica global.	-Jornades NNTT i Adm. Pública 15/03/03 (2002-2003)
	1.4.- Implantar noves metodologies de treball	-Experiència en Teletreball (4t trim. 2002) -Implantar Videoconferencia (4t trim. 2002)

II.-COMERÇ, EMPRESA VIRTUAL, OCUPACIÓ I ACTIVITAT PRODUCTIVA		
Facilitar la implantació de la nova economia al municipi		
OBJECTIUS	ESTRATÈGIES BÀSIQUES	ACCIONS CONCRETES
Objectiu 1: Promoure entre els empresaris i comerciants les condicions de reflexió per a la utilització de les TIC, i de les seves oportunitats i avantatges de desenvolupament econòmic en la seva empresa, així com en el conjunt del seu sector amb iniciatives comuns amb altres empresaris.	1.1.- Conèixer el veritable impacte de la denominada societat de la informació en el teixit empresarial del nostre territori, efectuant accions de recerca, de sensibilització i de difusió que permetin assumir i amortir el possible impacte negatiu i aprofitar les seves avantatges amb la suficient anticipació per part de les empreses de la ciutat	-Premi Castelldefels Virtual, -Jornada NTIC i Societat del coneixement (1r trimestre 2003) -Formació per emprenedors en Ofimàtica, Iniciació a internet, Web (2002-2003) -Premis Delta –Noves tecnologies- (1r trimestre 2003)
	1.2.- Col·laborar amb els serveis del campus Universitari de la UPC o altres universitats amb possible seu territorial a Castelldefels, potenciant la integració en el municipi i l'enllaç amb el territori.	-Conveni amb la UPC Programa Innova (4t trimestre 2002) -UPC Jurat Premis Delta (3r trimestre 2002)
	1.3.- Desenvolupament d'una plataforma tecnològica de ciutat, en format web que aglutini les iniciatives econòmiques en el municipi i potenciï els canals de comunicació amb la unitat de Promoció Econòmica i Foment de l'Ocupació	-Creació del Servei Face to Face (4t trimestre 2002) -Gremi de Comerç en format Web (2002-2003) -Cercada d'empreses a la web (2002)
Objectiu 2: Promoure i facilitar la formació i reciclatge dels treballadors en la cultura de la nova economia, així com a adaptar-se a les previsible noves demandes professionals.	2.1.- Fomentar i estimular entre la població treballadora en actiu i en situació de possible risc d'exclusió social per no adaptació, el coneixement de l'empresa basada en la nova economia, així com la tendència del mercat laboral cap a la flexibilització i cap a l'autoocupació.	-Espais de debat enquestes, experiències sobre la nova economia, programes de radio i programació. (2002-2003)
	2.2.- Organitzar mòduls formatius basats en la nova economia.	-Iniciació a Internet -Iniciació a WORD -Iniciació a EXCEL 2002-2003 -Iniciació a ACCES
Objectiu 3: Exploitar els nous filons d'ocupació basats en l'ús de les TIC entre els grups d'aturats, dones, joves i majors de 45 anys, als que tradicionalment se'ls ha orientat cap a professions manuals i d'oficis.	3.1.- Detectar i promoure les possibles iniciatives empresarials viables que apareguin entre els ciutadans de Castelldefels, especialment entre el col·lectius d'aturats	-IGUAL Baix i ELIONOR -Programes Europeus -Club de feina -Internet 2002-2003 -Cursos ofimàtica, Internet, Discan i web.
	3.2.- Organitzar mòduls de tallers formatius basats en oficis auxiliars derivats de les noves necessitats professionals, com per exemple: assessors/assessores de serveis amb valor afegit, comercials i teletreballadores d'empreses de cablejat de fibra òptica, dissenyadors de pàgines web, telemàrqueting i serveis de teleatenció al client, etc.	-Nous filons DISSENY WEB -Nous filons FORMADOR NNTIC 2002

III.- PARTICIPACIÓ CIUTADANA		
Per un Internet per a tots i entre tots, sense exclusions		
OBJECTIUS	ESTRATÈGIES BÀSIQUES	ACCIONS CONCRETES
Objectiu 1: Promoure entre la població de la ciutat el coneixement i l'ús de les tecnologies de la informació i de la comunicació	1.1.- Fomentar i estimular els espais educatius físics i virtuals en els que aprendre les possibilitats d'Internet.	-Centre de formació ocupacional (1998) -Cybercast (2001) -Desenvolupament espai virtual d'aprenentatge a la web municipal (2003)
	1.2.- Facilitar l'ús gratuït d'Internet en espais municipals, per lluitar contra l'exclusió.	-Centre de Formació Ocupacional (1998) -Biblioteca Popular "R. Fdez. Jurado" (1999) -Casal de Joves (1999) -Centre Frederic Mompou (3a edat) (2000) -Cybercast (2001) -Accés inalàmbric i gratuït des de tots els edificis públics de Castelldefels (proves-pilot a la biblioteca i instituts) (4 ^t trimestre 2002-2003)
	1.3.- Fomentar l'ús de les noves tecnologies (i la seva cultura) en l'àmbit domèstic, associatiu i d'empreses (campanyes d'alfabetització digital, per sectors i per tots els nivells).	-Cursos gratuïts per particulars a Cybercast (Tardor 2001-2002) -Cursos de formació per entitats (Cultura 1999 i 2000 CIFO: Tardor 2001) -Cursos per aturats, treballadors, emprenedors i empresaris al Centre de Formació Ocupacional (CFO) (continu, des de 1998) -Creació de portals sectorials, per agrupar continguts: - 1998 Xarxafels: portal del comerç a Castelldefels (ADAPT) (Des de 1998-2003) - 1999 Portal de dones emprenedores de Castelldefels (NOW) (Des de 1998-2003) [Els espais anteriors integrats en l'actual web municipal] -Portal de ciutat (Des de 1998-2003) -Campanya d'informació per a mitjans municipals (2003) -Ajudes des del patronat de Comunicació a la creació de webs d'entitats cíviques (cada any) (anual des de 2000)
	1.4.- Fomentar l'educació de l'esperit crític entre els ciutadans, a l'hora de seleccionar informació útil.	-Cicles de conferències sobre la nova cultura per sectors -Programes de formació de formadors -Cursos de recerca d'informació -Jornades d'estudis per sectors -Campanya d'informació per mitjans de comunicació municipals
	1.5.- Conèixer el grau d'alfabetització digital dels usuaris individuals i empreses	-Estudi d'Internet a l'empresa a Castelldefels (ADAPT) (1999)

III.- PARTICIPACIÓ CIUTADANA		
Per un Internet per a tots i entre tots, sense exclusions		
OBJECTIUS	ESTRATÈGIES BÀSIQUES	ACCIONS CONCRETES
Objectiu 1: Promoure entre la població de la ciutat el coneixement i l'ús de les tecnologies de la informació i de la comunicació	1.6.- Esforç per incentivar una major facilitat en l'ús de les NNTT, amb sistemes operatius més amigables i integrats en el mateix entorn dels usuaris de forma senzilla (intel·ligència ambiental)	-Definició d'estàndards i ordenances municipals sobre temes relacionats amb les noves tecnologies i el seu ús al municipi -Acció política per a defensar estàndards accessible d'ús de NNTT
	1.7.- Definició d'una oferta de servei bàsic universal d'accés a Internet a tota la població, a una velocitat mitjana (veure apartat d'infraestructures)	-Jornades tècniques sobre aquesta matèria (2003)
Objectiu 2: Crear nous espais, no excloents, de col·laboració i relació, ciutadana i amb l'ajuntament. Definició de la e-participació a nivell local.	2.2.- Creació d'espais de discussió i debat (tant presencials com virtuals) amb els interlocutors socials de la ciutat, per aprofundir en els valors democràtics de l'arribada de la societat del coneixement.	-Consell ciutadà de NNTT (2003) -Consell assessor del Programa Castelldefels Virtual (3r trimestre 2002) -Fòrum Virtual sobre NNTT a la pàgina web. Activar (2n semestre 2002) -Jornades noves tecnologies i administració local (15/03/2002)
	2.3.- Desenvolupament d'un Portal de Ciutat que, com el mateix municipi, acull a totes les persones i entitats de la ciutat amb presència a la xarxa (com els barris de la ciutat real acullen a tota la seva població) i entre les quals l'Ajuntament serrarà un més dels que exposin continguts als visitants del portal	-Creació portal de Ciutat (2003)
Objectiu 3: Facilitar el coneixement extern dels continguts a Internet que es fan públics des de la ciutat.	3.1.- Fomentar la creació de continguts per part de la ciutadania	-Polítiques actives a favor de la renovació de continguts i facilitació de les eines per a fer-ho (2002-2003)
	3.2.- Crear eines de difusió de les aplicacions i continguts que es generin a la ciutat	-Polítiques actives a favor d'estudiar l'aparició privilegiades dels continguts i webs de la ciutat en els principals buscadors i en les principals pàgines d'enllaços d'Internet (2003)
	3.3.- Promoure el desenvolupament local d'empresa en el sector, en contacte amb la UPC, per fomentar la cultura de les TIC a la ciutat (veure apartat d'empresa, comerç, etc)	-Política de foment de l'ocupació (2002)

IV.- TELECOMUNICACIONS I INFRAESTRUCTURES NECESSÀRIES		
Facilitar l'accés a la banda ampla des del mateix domicili o lloc de treball		
OBJECTIUS	ESTRATÈGIES BÀSIQUES	ACCIONS CONCRETES
Objectiu 1: Promoure entre la població el coneixement de la importància del desplegament correcte de les infraestructures comuns de telecomunicacions (ITC)	1.1.-Explicar bé què s'entén per banda ampla i quins són els serveis que poden arribar a córrer.	-Campanya d'informació pels mitjans de comunicació del municipi (1r trimestre 2003)
	1.2.-Explicar l'objectiu final de l'inversió en banda ampla com administració pública local, i els beneficis per a les empreses i els usuaris privats. Equiparació de les infraestructures de comunicacions a les infraestructures de transport de vehicles, aigua, gas...	
	1.3.Plantejament de serveis bàsics des de l'Ajuntament en banda ampla de cara als habitants de la ciutat (salut, educació, etc.) Si creix la demanda, es tira de l'oferta.	-Proves conveni i2cat. Tecnologies inalàmbriques vídeo conferència (4t trimestre 2002) -Campanya d'informació pels mitjans de comunicació del municipi (1r trimestre 2003)
Objectiu 2: Promoure i organitzar l'arribada, desplegament i manteniment de les noves infraestructures de telecomunicacions, en la banda més ampla possible, en lluita amb l'exclusió.	2.1.- Desplegament de la xarxa troncal (primària) de banda ampla (cable -coaxial- fibra òptica, satèl·lit, ràdio, ...) que pugui oferir un accés local al mercat empresarial i residencial.	-Continuació del desplegament de fibra òptica entre els edificis municipals i d'altres serveis públics del municipi (sanitat, ensenyament, etc.) Extensió - Inversió (2n trimestre 2003) -Connexió de la xarxa de fibra òptica municipal amb l'anell òptic de Barcelona, dintre de la Xarxa d'i2cat ALPI-OBRES-INVERSIÓ (1r trimestre 2003) -Facilitar, mitjançant polítiques actives de recerca i pactes amb operadors, l'arribada de la xarxa troncal a cada barri. Negociar operador. (NO DEFINIT)
	2.2.- Desplegament de xarxes de transport secundaries al municipi (zones industrials, educatives, d'oci i residencials)	-Desplegament xarxes inalàmbriques de banda ampla entre els edificis municipals i d'altres serveis públics del municipi (sanitat, ensenyament, et.) només CAL GANXO (a determinar) -Estudiar i facilitar (si cal) el desplegament de xarxes de comunicació i difusió secundaries complementaries i/o alternatives coure-X-DSL, XDSI-.FTH- Fiber to home-. PLC- Internet amb senyal distribuïda mitjançant l'ús de la xarxa elèctrica -, Gigabyt Ethernet, Radio - XMDS-, sense cable- wireless-
	2.3.- Desplegament de noves xarxes d'accés ciutadanes alàmbriques i inalàmbriques	-Accés inalàmbric i gratuït des de tots els edificis públics de Castelldefels (proves pilot a la Biblioteca i Instituts) (4rt trimestre 2002 i tot 2003)
	2.4.- Impulsar l'ordenació de l'accés a infraestructures bàsiques mitjançant el suport a la ampliació de l'actual normativa ICT (Infraestructures comuns de telecomunicacions). Estudiar la possible definició d'una cèdula d'habitabilitat ampliada.	-Aprovació ordenances ICT (4t trimestre 2002) -Jornades tècniques sobre aquesta matèria. Serveis públics bàsics (Informació Jornades ICT) (Març 2003)

IV.- TELECOMUNICACIONS I INFRAESTRUCTURES NECESSÀRIES		
Facilitar l'accés a la banda ampla des del mateix domicili o lloc de treball		
OBJECTIUS	ESTRATÈGIES BÀSIQUES	ACCIONS CONCRETES
Objectiu 2: Promoure i organitzar l'arribada, desplegament i manteniment de les noves infraestructures de telecomunicacions, en la banda més ampla possible, en lluita amb l'exclusió.	2.5.- Estimular al sector de la construcció i promoció d'habitatges a nivell local per a l'ús i la implantació de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.	- Proves pilot d'ITC (4t trimestre 2002) - Fer omplir actual normativa d'ITC (2002) - Promoció d'aplicació de normativa ICT ampliada en promocions d'habitatge municipal (2003) - Establir una espècie de pla "renove" amb avantatges fiscals per la renovació de la xarxa, per fomentar l'adequació dels nous serveis en habitatges ja construïts (2003)
	2.6.- Plantejar les despeses e impacte que tindrà en la ciutat l'arribada de les noves infraestructures (taxes a liquidar per la posada en marxa del servei, impacte per obres a la via pública, etc.)	- Estudi de l'impacte fiscal a nivell local de les NNTP (inàmbriques/ subterrànies) (2003)
	2.7.- Valorar la importància de facilitar aquesta arribada mitjançant una política de preus adequada (o d'ajudes) en el moment que sigui possible, per als interessos de la ciutat.	
	2.8.- A l'àmbit local de Castelldefels, s'hauria d'estudiar conjuntament amb l'UPC i l'entorn del Parc Científic que s'instal·larà, l'establiment de polítiques consensuades de desenvolupament de les infraestructures locals de telecomunicacions.	- Signatura del Conveni i2cat a nivell comarcal, amb els ajuntaments de St. Boi, Viladecans, Gavà i Castelldefels, així com amb la UPC i altres empreses e institucions públiques de Catalunya (4t trimestre 2002)
	2.9.- Establir polítiques globals locals i comarcals	
	2.10.- Creació experiències pilots: serveis, aplicacions	
	2.11.- Planificació: pla estratègic SI	- Aprovació definitiva projecte "Castelldefels Virtual" (4t trimestre 2002)
	2.12.- Cercar l'equilibri geogràfic i balancejat social en les polítiques de desenvolupament de les infraestructures	
	2.13.- Definició del concepte de servei públic bàsic per a les empreses i els usuaris residencials a nivell europeu, estatal i de Catalunya, i la seva redefinició en l'àmbit local, adequat a les possibilitats tècniques en cada moment de cada territori. A l'igual que l'electricitat o l'aigua, l'accés a Internet en les millors condicions possibles ha de ser universal i les administracions locals tenen un paper important en la lluita per a la consecució d'aquest objectiu.	- Jornades tècniques sobre aquesta matèria. Serveis públics bàsics (informació Jornades ICT) (inici 01.09.2002 grups de treball)

L'afany principal de l'Ajuntament de Castelldefels pel que fa a l'Administració electrònica és que serveixi com a exemple i ajudi a difondre la societat del coneixement als ciutadans, actualment es poden realitzar més de 400 tràmits amb diferents nivells de realització a través de la web municipal .

Es poden consultar els concursos i/o subhastes, el calendari fiscal, la recaptació i gestió de l'IAE, l'oferta pública de treball, telèfons d'interès i fer arribar queixes i suggeriments. A part existeix l'Oficina d'Atenció Ciutadana que és presencial i una oficina Telemàtica tot amb l'objectiu d'arribar als ciutadans.

A la web hi ha un directori on s'hi poden trobar els comerços, hotels...i tot tipus d'activitats empresarials del municipi.

Una part important que té en compte el municipi és el de la formació i la sensibilització a través de cursos i seminaris TIC per a apropar aquest coneixement als ciutadans. Des del Centre de suport de l'economia de Castelldefels La Guaita es porten a terme cursos de formació informàtica per a l'alfabetització digital de treballadors, aturats i empreses. També s'organitzen premis com Premis Delta o Premi Castelldefels Virtual.

Des de l'any 2002 l'Ajuntament organitza la Setmana de les Noves Tecnologies amb l'objectiu de realitzar una reflexió pràctica, una formació i aconseguir una difusió dels coneixements, les polítiques, les línies a seguir... a tots els ciutadans, als agents socials i econòmics i a d'altres administracions per a avançar cap al desenvolupament de la societat del coneixement. Es tracta d'un espai d'intercanvi i d'aprenentatge mutu que aquest últim any s'ha obert a la participació de tots els ciutadans i ciutadanes.

Un altre element remarcable és la ubicació al terme municipal de Castelldefels del Parc Mediterrani de la Tecnologia²⁰ darrerament s'han aprovat convenis de

²⁰ És un Parc amb caràcter multidisciplinari que engloba formació, recerca i transferència de tecnologia, i connexió amb les empreses. Es vol conformar com un espai per a la innovació del coneixement i esdevenir un focus pel desenvolupament regional. Actualment s'hi ha instal·lat l'Escola Superior de Castelldefels de la Universitat Politècnica de Catalunya, l'Escola d'Agricultura de Barcelona de la UPC, diversos centres de recerca com l'Institut de Geomàtica, l'IN3 Internet Interdisciplinary Institute, l'Institut de Ciències Fotòniques, l'I2cat, el centre Tecnològic de Telecomunicacions de Catalunya i empreses privades. Així doncs el Parc vol integrar la recerca, el desenvolupament, la innovació tecnològica, la transferència de tecnologia, la formació, la transferència de capital humà i la promoció d'iniciatives empresarials. Les empreses tenen l'oportunitat de conèixer de primera mà la docència i la recerca, a la vegada els professors poden orientar la recerca cap a les demandes que fan les empreses i els estudiants poden fer pràctiques a les empreses i enfocar els seus projectes cap a problemes reals. (www.pmt.es)

col·laboració amb l'Institut de Ciències Fotòniques de l'UPC i l'Institut de Geomàtica. L'objectiu és realitzar activitats de formació, d'investigació i de transferència dels resultats així com la seva divulgació en l'àmbit de les ciències fotòniques. Pel que fa a l'Institut de Geomàtica realitza les activitats de recerca i docència. La intenció és que es duguin a terme activitats desenvolupades per l'Institut de Geomàtica a la ciutat per a apropar els ciutadans a les activitats que es duen a terme al Parc Mediterrani de la Tecnologia.

Sectors d'activitat i model competitiu:

Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat. Castelldefels. 1996-2004

EMPRESSES					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	0	0,0	6	0,4	100,0
Indústria	120	9,9	95	5,8	-20,8
Construcció	133	11,0	248	15,2	86,5
Serveis	954	79,0	1.287	78,6	34,9
Total	1.207	100	1.637	100	35,6

ASSALARIATS					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	-	0,0	120	1,4	100,0
Indústria	496	9,9	672	7,7	35,5
Construcció	588	11,7	1.073	12,3	82,5
Serveis	3.927	78,4	6.868	78,6	74,9
Total	5.011	100	8.734	100	74,3

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim.

L'estructura empresarial de Castelldefels és una de les més terciaritzades del conjunt de municipis de la comarca. L'any 2004, gairebé el 80% de les empreses i dels assalariats del municipi es dediquen a la producció de serveis. La construcció aplega el 15,1% de les empreses i ha presentat un major increment relatiu en tots dos aspectes en relació amb el 1996. Pel que fa al sector secundari, s'ha produït d'una banda una reducció en el nombre d'empreses i d'altra un increment en el nombre d'assalariats, tot i que menor que en els altres

sectors. La indústria l'any 2004 és el 5,8% de les empreses i un 7,7% del total de treballadors assalariats de Castelldefels.

Anàlisi del model competitiu. Castelldefels. 1996-2004

		% Empreses		% Assalariats		Var. 96-04 (%)	
		1996	2004	1996	2004	Empr	Assal
SECTOR INDUSTRIAL	Tecnologia alta i mitjana-alta. (%)	15,1	20,9	42,4	47,5	5,6	50,0
	Tecnologia baixa i mitjana-baixa. (%)	84,9	79,1	57,6	52,5	-28,7	22,1
SECTOR SERVEIS	Basats en el coneixement. (%)	17,5	19,1	20,9	23,2	48,2	95,0
	No basats en el coneixement. (%)	82,5	80,9	79,1	76,8	33,5	70,2

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

L'anàlisi del model competitiu de Castelldefels mostra, pel que fa al sector industrial, que el decrement en les empreses no s'ha donat en els dos tipus d'activitats. Així, les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta han augmentat el seu nombre d'empreses, mentre que són les activitats de tecnologia baixa i mitjana-baixa les que han experimentat una davallada en les empreses. Això ha suposat un augment en la proporció de les primeres empreses davant les segones, tot i que el percentatge d'empreses de tecnologia baixa i mitjana-baixa continua sent superior (79,1% davant el 20,9%). Pel que fa als assalariats, s'ha produït un augment en els dos tipus d'activitats, tot i que aquest increment s'ha donat amb més força en les de tecnologia alta i mitjana-alta, que han passat de comprendre un 42,4% del total d'assalariats l'any 1996 a un 47,5% l'any 2004.

El sector dels serveis mostra un increment major en les activitats basades en el coneixement, sobretot pel que fa als assalariats. El nombre d'empreses ha passat del 17,5% del total l'any 1996 a un 19,1% l'any 2004. Els assalariats han augmentat del 20,9% al 23,2%. Amb tot i això, la presència a Castelldefels d'activitats terciàries no basades en el coneixement és predominant: l'any 2004, el 80,9% de les empreses de serveis es dedicaven a aquest tipus d'activitats, i el 76,8% dels assalariats.

CORNELLÀ DE LLOBREGAT (82817 habitants, Zona Centre)

El primer pas que fa el municipi de Cornellà de Llobregat davant del repte de la societat del coneixement és la creació del portal d'iniciativa ciutadana www.cornella.net. Aquesta xarxa ciutadana esdevé l'element a partir del qual es van desenvolupant la resta d'accions i plantejaments que es van executant a Cornellà de Llobregat. En un principi, cornella.net es crea amb la finalitat concreta de servir d'ajut a la promoció, l'ús i el desenvolupament de les xarxes això sí, sempre amb objectius socials i culturals a més de col·laborar amb les empreses i l'administració pública en el desenvolupament i promoció de les xarxes ciutadanes amb l'objectiu de pal·liar l'exclusió social. Mitjançant la xarxa ciutadana es vol promoure i impulsar el procés de construcció i desenvolupament de la societat del coneixement a la ciutat de Cornellà però tenint un element molt important en compte, el de la participació ciutadana. Es tracta de fer partícips tots els àmbits, col·lectius del municipi a l'hora de construir Cornellà dins del nou marc de la societat del coneixement. Es vol aconseguir la implicació de tota la ciutadania tant en l'àmbit cultural, associatiu, educatiu, social i econòmic afavorint així una inclusió social. El repte de la xarxa ciutadana és el de crear nous espais de diàleg, de participació i de compromís dels ciutadans i ciutadanes on hi tenen cabuda les entitats culturals, les associacions, les escoles, les empreses, els instituts i tot l'entramat social i econòmic de Cornellà.

Per començar i a partir de cornella.net es van distribuir comptes de correu electrònic gratuïts a les entitats i associacions del municipi així com assessorament per millorar i agilitzar la gestió interna. Progressivament es van començar a engegar cursos i formació i actualment casi la totalitat de la formació es realitza a través d'aquesta plataforma. No es tracta només d'ensenyar sinó de posar en contacte als ciutadans i ciutadanes els uns amb els altres mitjançant les noves tecnologies amb l'objectiu d'enfortir els vincles del món associatiu del municipi. Actualment el municipi disposa de 4 punts d'accés públics a internet, i de 31 punts d'accés a la xarxa wireless.

Des de Cornellà s'advoca per una visió transversal pel que fa a la societat del coneixement. No s'entén com un element aïllat dins de la societat que es materialitza només en noves tecnologies sinó que es gestiona com una nova manera de viure dins d'un plantejament global per això el màxim objectiu és fer participar d'aquest nou model de vida i de ciutat a la població. La societat del coneixement ha d'amarar la ciutat i l'única manera d'aconseguir-ho és fent que els ciutadans ho assumeixin com veritablement un estil i una manera de viure i d'entendre el món actual. Consisteix en fer que tothom entri a la societat del coneixement i que es converteixi en la nova manera de viure, de fer, de pensar i de relacionar-se.

Un projecte que actualment té a les mans l'Ajuntament és el de Can Suris. És una antiga fàbrica industrial de tèxtil que s'està remodelant per convertir-la en un laboratori ciutadà. Es tracta d'un centre d'innovació ciutadana que serveixi de punt de trobada i de connexió entre la recerca que es realitza a les Universitats, les empreses, les administracions i la innovació dels ciutadans. Can Suris vol ser un espai obert i d'interrelació en el que no només hi hagi la possibilitat d'accedir a internet sinó que s'aconsegueixi treballar en xarxa per a facilitar la transferència d'informació i per tant de generació de coneixement. L'accés al centre serà totalment obert a tots els ciutadans i ciutadanes i s'intentarà fomentar la col·laboració i el treball en xarxa es pretén que el ciutadà tingui un accés fàcil a les noves tecnologies, que en un segon pas aprengui i domini les tecnologies per a que comenci a innovar i a participar en els projectes que es duren a terme per part de les recerques que s'executin per part de les

Universitats i per últim que el ciutadà expressi i comuniqui tot el que ha après a la resta dels ciutadans. La conjunció en un mateix espai físic de ciutadans, recerca universitària i un espai multimèdia fan que la transferència de la informació es faci de manera natural i retroalimentada i que la creació de coneixement formi part de la vida diària dels ciutadans aconseguint que aquest nou model de vida esdevingui el model de vida de la ciutat.

Cornellà centra en dos elements clau el seu camí cap a la societat del coneixement. Per un costat la importància essencial de la xarxa ciutadana que aglutina als ciutadans i ciutadanes al voltant de la formació, la informació, la col·laboració i la creació d'un espai que afavoreix i enforteix els moviments associatius del municipi i que fan que es creï o es reafirmi el sentiment de comunitat entre els ciutadans i les ciutadanes de Cornellà. La xarxa ciutadana es conforma com la plataforma de la vida ciutadana en un context global emmarcat en la societat del coneixement. L'altre element clau el trobem a Can Suris un espai centrat en la innovació, la participació ciutadana en col·laboració amb les Universitats per a la creació i gestió del coneixement. Un espai obert per aprendre i fomentar el treball en xarxa on la capacitat de sorpresa, d'innovació i d'imaginació sigui considerada com un element positiu per a la ciutat.

Tenint en compte aquest parell d'elements centrals l'Ajuntament pretén digitalitzar no només el propi Ajuntament sinó digitalitzar la ciutat i arribar a tots els ciutadans i ciutadanes i fer que gràcies a l'alt percentatge de població jove, el dinamisme ciutadà, el compromís del govern local i l'activitat econòmica i empresarial que Cornellà vagi entrant en la societat del coneixement i la converteixi en la seva nova manera de viure.

Sectors d'activitat i model competitiu:**Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat. Cornellà de Llobregat. 1996-2004**

EMPRESSES					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	2	0,1	0	0,0	-100,0
Indústria	498	21,0	417	16,1	-16,3
Construcció	223	9,4	379	14,7	70,0
Serveis	1.651	69,5	1.788	69,2	8,3
Total	2.374	100	2.584	100	8,8

ASSALARIATS					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	5	0,0	0	0,0	-100,0
Indústria	5.441	32,8	5.238	22,0	-3,7
Construcció	1.942	11,7	4.007	16,8	106,3
Serveis	9.204	55,5	14.543	61,1	58,0
Total	16.592	100	23.788	100	43,4

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim.

L'increment relatiu més elevat en les empreses i els assalariats de Cornellà de Llobregat s'ha donat en el sector de la construcció. L'any 2004, aquest sector comprèn el 14,7% del total d'empreses i el 16,8% del total d'assalariats. Per altra banda, és el sector serveis el que presenta una major proporció d'empreses i d'assalariats en relació al total (69,2% i 61,1%, respectivament). Pel que fa a la indústria, entre l'any 1996 i el 2004 s'ha produït un decrement tant en el nombre d'empreses com en el nombre d'assalariats (del -16,3% i el -3,7%, respectivament). D'aquesta manera, el sector secundari ha perdut pes percentual en el teixit productiu del municipi, i ha passat de representar el 21,0% de les empreses l'any 1996 al 16,1% l'any 2004, i del 32,8% dels assalariats l'any 1996 al 22,0% el 2004.

Anàlisi del model competitiu. Cornellà de Llobregat. 1996-2004

		% Empreses		% Assalariats		Var. 96-04 (%)	
		1996	2004	1996	2004	Empr	Assal
SECTOR INDUSTRIAL	Tecnologia alta i mitjana-alta. (%)	24,3	25,2	34,7	40,1	-14,0	9,8
	Tecnologia baixa i mitjana-baixa. (%)	75,7	74,8	65,3	59,9	-18,3	-12,8
SECTOR SERVEIS	Basats en el coneixement. (%)	17,6	18,8	24,7	26,5	17,5	71,0
	No basats en el coneixement. (%)	82,4	81,2	75,3	73,5	8,1	55,5

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

La disminució de les empreses del sector secundari a Cornellà de Llobregat ha afectat tant a les activitats de tecnologia alta i mitjana-alta com a les de tecnologia baixa i mitjana-baixa. Pel que fa als assalariats, les empreses d'activitats de tecnologia alta i mitjana-alta han augmentat el seu nombre, contràriament a les de l'altre tipus d'activitats, que han experimentat un decrement del -12,8%. Així, l'any 2004 Cornellà de Llobregat té un 25,2% d'empreses i un 40,1% d'assalariats industrials dedicats a activitats de tecnologia alta i mitjana-alta i un 74,8% d'empreses i un 59,9% d'assalariats dedicats a activitats de tecnologia baixa i mitjana-baixa.

El sector serveis ha fet un pas cap a les activitats basades en el coneixement, ja que les empreses i els assalariats d'aquest tipus presenten increments superiors als d'activitats no basades en el coneixement. La proporció d'empreses de serveis basades en el coneixement ha passat del 17,6% al 18,8%. Pel que fa al nombre d'assalariats, el percentatge ha augmentat del 24,7% al 26,5% del total. Tot i aquest increment, els serveis no basats en el coneixement són predominants en el teixit productiu del municipi, amb un 81,2% d'empreses i un 73,5% d'assalariats l'any 2004.

GAVÀ (42.304 habitants, Zona Delta)

Al mes de Maig del 2001 s'aprova el Pla Director per a la societat del coneixement anomenat Gavà en líni@. El pla elaborat pel Comissionat per a la societat del coneixement²¹ recull un conjunt d'accions per dur a terme a curt a mig o llarg termini amb l'objectiu de situar Gavà entre les ciutats més capdavanteres pel que fa a l'ús de les noves tecnologies.

L'objectiu del Pla Director és dotar a l'administració local, les empreses i els comerços, les entitats, els centres escolars i els ciutadans amb els recursos i el coneixement necessaris per gaudir dels avantatges de l'ús de noves tecnologies. L'actuació del pla se centra en tres eixos principals:

Eix Ciutat. CIUTAT DIGITAL:	
1. Xarxa d'escoles	Introduir i desenvolupant les infraestructures TIC a les escoles. Fomentar i facilitar l'accés a fons digitals de consulta i estudi Fomentar la creació de material multimèdia docent propi Desenvolupar un pla de formació específic per al professorat
2. Associacions cíviques i culturals:	Introduir i desenvolupar les infraestructures TIC a les associacions Dissenyar i posar en marxa els portals de les associacions
3. Serveis al ciutadà	Desenvolupar la xarxa ciutadana Incorporar els mitjans de comunicació a la xarxa Evitar els desequilibris entre la població deguts a la introducció de les noves tecnologies Promoure processos de participació democràtica a la xarxa Facilitar l'accés del ciutadà al mercat laboral
4. Infraestructures TIC per a la xarxa ciutadana:	Desenvolupar les infraestructures destinades a la xarxa d'escoles Desenvolupar les infraestructures destinades a les associacions Desenvolupar les infraestructures destinades al ciutadà

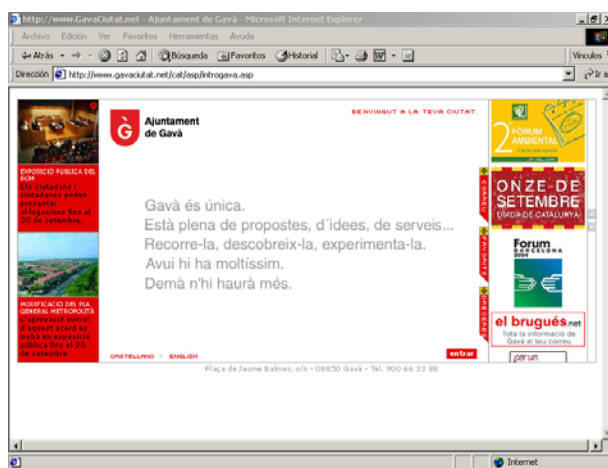
²¹ El Comissionat per a la Societat del Coneixement és la figura organitzativa sobre la qual gira el programa per al desenvolupament i ús de les TIC a Gavà. Ha estat l'encarregat de dissenyar el Pla Director i s'encarrega també de dur a terme tasques de dinamització, assessoria, coordinació i de seguiment de les accions que s'implementin a la ciutat.

Eix Ajuntament. ADMINISTRACIÓ OBERTA:	
1. Tramitació Electrònica:	Potenciar la realització de tràmits administratius mitjançant la xarxa Introduir i potenciar la reenginyeria de processos com a mitjà de simplificació i millora de la tramitació administrativa Participar en les iniciatives de tramitació electrònica d'altres administracions
2. Apropar l'Ajuntament mitjançant la xarxa:	Desenvolupament dels serveis al ciutadà Desenvolupament dels serveis al teixit econòmic Desenvolupament d'altres serveis
3. Pla de formació:	Desenvolupar un pla de formació específic per al personal de l'Ajuntament
4. Desenvolupament d'infraestructures TIC	Desenvolupar una xarxa corporativa de telecomunicacions eficaç que faciliti la prestació dels serveis Facilitar el desplegament d'infraestructures de telecomunicacions a la ciutat Reduir i minimitzar l'impacte d'implantació de les xarxes de telecomunicacions en les vies públiques
5. Promoció i comunicació	Potenciar l'intercanvi d'idees i experiències entre els diferents agents de la ciutat Promoure Gavà com a referent en el desenvolupament de la Societat del Coneixement

Eix Teixit Econòmic. NEGOCIS EN XARXA:	
1. Potenciar-ne la presència a Internet	Incorporar les àrees comercials a Internet Incorporar els polígons industrials i les empreses a Internet
2. Potenciar l'ús de les TIC	Realitzar accions d'informació i promoció de les TIC adreçades al comerç Realitzar accions d'informació i promoció de les TIC adreçades a l'empresa Incorporar eines TIC per a la gestió en el comerç Incorporar eines TIC per a la gestió en les empreses
3. Pla de formació	Desenvolupar un pla de formació específic per als comerciants Desenvolupar un pla de formació específic per a les empreses
4. Infraestructures TIC per al teixit econòmic	Desenvolupar la infraestructura destinada al comerç Desenvolupar la infraestructura destinada a les empreses.

Pel que fa al primer eix, el plantejament gira al voltant de la idea que s'han de realitzar polítiques que es converteixin en accions i que aquestes beneficiïn al ciutadà. Així, el primer pas és conèixer i tenir en compte quines són les necessitats dels ciutadans i quina és la informació que li resultaria més beneficiosa d'obtenir mitjançant les noves tecnologies. Es parteix de la idea que l'Ajuntament disposa de molta informació i que el que ha d'aconseguir és transformar-la en coneixement i fer-la arribar a tots els ciutadans que a la vegada gestionaran aquest coneixement. L'objectiu és fer que aquest procés sigui continu.

Per això comencen elaborant la web municipal²² on s'hi inclou informació, en un primer pas d'apropament al ciutadà, l'Agenda cultural. S'analitza l'ús que en fan els ciutadans i progressivament es va incorporant més informació al portal, posteriorment s'hi afegeixen d'altres elements com el plànol de la ciutat, feina, habitatge, es posa en marxa el diari digital brugues.net...tot sense perdre de vista les demandes dels ciutadans de Gavà. En resum, es tracta d'oferir al ciutadà un servei eficient i ràpid i que, a la vegada, pugui transformar en coneixement la informació que rep. Seguint aquest procés, l'Ajuntament pot oferir un coneixement i una informació aprofitable i beneficiosa pel ciutadà.

A nivell intern de l'Ajuntament i pel que respecta, doncs, al segon dels eixos del pla, es va dur a terme una incorporació de noves tecnologies per a oferir un

²² www.gavaciutat.net

millor servei, realitzant una revisió dels procediments interns i adaptant-los a la nova situació sense oblidar que tant les tecnologies com les demandes de serveis dels ciutadans varien contínuament i, per tant, s'ha d'estar preparat per a poder realitzar modificacions i canvis. Actualment, es continuen fent accions de renovació tecnologia de l'Ajuntament per a modernitzar les eines informàtiques, incrementar el nombre de tràmits electrònics...així com activitats formatives sobre les noves tecnologies.

En quant al teixit econòmic la idea és aconseguir que els empresaris es vagin introduint a la societat del coneixement i que incorporin l'ús de les noves tecnologies. Per a fer realitat aquest objectiu s'ha començat amb el desenvolupament d'un portal del comerç. La idea és fomentar, a partir de l'oportunitat d'estar presents de manera global a través d'internet, que els empresaris es vagin introduint i detectant els beneficis que els hi reporta la implantació i l'ús de noves tecnologies. En aquest punt, el Centre de Suport a l'Empresa actua com a frontissa en la tasca d'introducció dels empresaris en aquest procés d'innovació.

Actualment s'està ampliant la xarxa de punts d'accés a la xarxa municipal wi-fi²³ tant en espais exteriors com la Plaça Jaume Balmes el Parc Municipal de la Torre Lluch, la Plaça Major i espais coberts com la sala polivalent, el vestíbul i la sala de plens de l'Ajuntament, a més de la planta baixa, primera i segona de la Biblioteca i la Casa Gran. L'objectiu és facilitar l'accés als serveis que ofereix la Xarxa Municipal de l'Ajuntament i a la vegada, donar a conèixer a la ciutadania aquesta tecnologia.

Ara per ara tant el centre de Suport a l'Empresa i Gavà Televisió l'usen per a connectar-se a la xarxa municipal.

²³ "acrònim del concepte anglosaxó "wireless fidelity".Tècnicament té el mateix significat que WLAN "Wireless Local Area Network", xarxa local sense fils. Una xarxa wi-fi, és una xarxa de dades flexible, sense fils, usada com extensió o alternativa a una xarxa de dades convencional. El seu principal potencial és el fet de poder donar solució a grups temporals de treball sense fer cap inversió en infraestructures, connexió de tipus mòbil dins d'una oficina, comunicació entre edificis a altes velocitats de forma fàcil i econòmica, extensió d'una LAN a llocs on és difícil arribar-hi per cable." Faura i Homedes, Ricard, Observatorio para la Cibersociedad, www.cibersociedad.net

L'Ajuntament de Gavà ha iniciat un procés de canvi que ha començat per redefinir el funcionament de l'Ajuntament tant en els serveis a oferir com en la manera interna de gestionar la informació. L'objectiu és que aquests canvis i transformacions estiguin orientades cap al benefici del ciutadà i que rebi un servei de qualitat de manera ràpida i fàcil. Es tracta, a més a més, d'impulsar i d'integrar els processos de desenvolupament de la societat del coneixement com a processos quotidians d'avanç al municipi.

Sectors d'activitat i model competitiu:

Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat. Gavà. 1996-2004

EMPRESSES					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	3	0,3	2	0,1	-33,3
Indústria	180	17,0	189	13,3	5,0
Construcció	115	10,9	221	15,6	92,2
Serveis	759	71,8	1.008	71,0	32,8
Total	1.057	100	1.420	100	34,3

ASSALARIATS					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	12	0,1	8	0,1	-33,3
Indústria	4.577	50,5	3.077	27,8	-32,8
Construcció	1.152	12,7	1.415	12,8	22,8
Serveis	3.331	36,7	6.580	59,4	97,5
Total	9.072	100	11.080	100	22,1

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim.

Gavà presenta l'any 2004 un 71,0% d'empreses de serveis en relació amb el total, un 15,6% d'empreses de la construcció i un 13,3% d'empreses industrials. La construcció és el sector que ha augmentat més pel que fa al nombre d'empreses, seguit del terciari. En relació al nombre de treballadors assalariats, els serveis també concentren una major proporció sobre el total, però cal ressaltar la importància del sector industrial en el total d'assalariats que treballen en el municipi, ja que concentra un 27,8% del total, tot i experimentar un decrement en relació amb el 1996 (quan la proporció era d'un 50,5%).

Anàlisi del model competitiu. Gavà. 1996-2004

		% Empreses		% Assalariats		Var. 96-04 (%)	
		1996	2004	1996	2004	Empr	Assal
SECTOR INDUSTRIAL	Tecnologia alta i mitjana-alta. (%)	21,8	27,7	11,9	29,7	30,8	67,1
	Tecnologia baixa i mitjana-baixa. (%)	78,2	72,3	88,1	70,3	-5,0	-46,7
SECTOR SERVEIS	Basats en el coneixement. (%)	17,6	17,3	27,2	26,8	31,8	95,0
	No basats en el coneixement. (%)	82,4	82,7	72,8	73,2	34,7	99,3

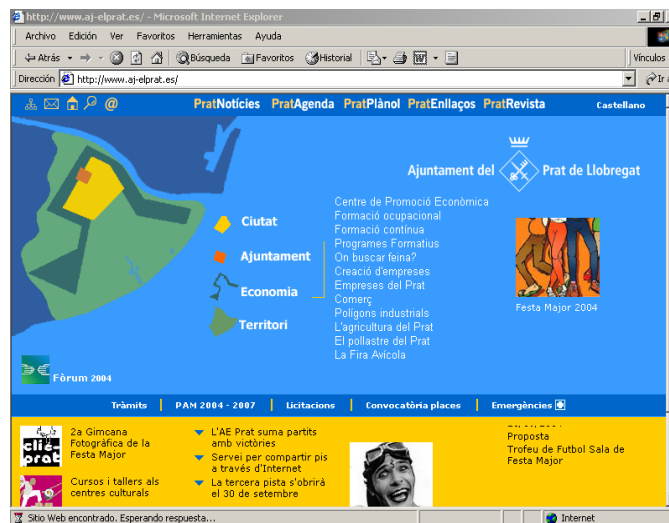
Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

L'anàlisi de l'evolució del sector industrial a Gavà segons el model competitiu mostra diferències en el comportament de les empreses i assalariats de les activitats de tecnologia alta i mitjana-alta i les activitats de tecnologia baixa i mitjana-baixa. Pel que fa a les primeres, s'ha produït un increment tant en el nombre d'empreses com en el d'assalariats (del 30,8% i el 67,1%, respectivament). En canvi, les activitats de tecnologia baixa i mitjana-baixa han experimentat una disminució tant en el nombre d'empreses (-5,0%) com d'assalariats (-46,7%). D'aquesta manera, la proporció d'empreses de tecnologia alta i mitjana-alta ha augmentat des del 21,8% del total l'any 1996 fins al 27,7% l'any 2004, i la d'assalariats ho ha fet des de l'11,9% l'any 1996 fins al 29,7% l'any 2004.

Pel que fa als serveis no s'ha produït cap millora en les activitats basades en el coneixement, donat que les empreses i els assalariats de les activitats no basades en el coneixement han experimentat increments majors. Així, el percentatge d'empreses d'aquests darrers tipus d'activitats ha augmentat lleugerament des del 82,4% fins al 82,7%, i la proporció d'assalariats des del 72,8% fins al 73,2%, amb la conseqüent disminució de la proporció dels serveis basats en el coneixement.

PRAT DE LLOBREGAT, EL (63.312 habitants, Zona Delta)

El Prat de Llobregat ha dut a terme en els últims anys un desenvolupament de les infraestructures en noves tecnologies per a dotar al municipi de les eines i dels canals de comunicació necessaris per a què la informació i el coneixement puguin arribar a la ciutadania. Un dels objectius que s'esmenten en el PAM 2004-2007 és el d'impulsar les noves tecnologies de la informació i la comunicació per a utilitzar-ho com a una eina o instrument de progrés i de millora social per això s'ha desenvolupat la web municipal²⁴ que ofereix informació i des d'on s'ha posat en funcionament la possibilitat de dur a terme i de gestionar determinats tràmits per internet i la intenció és la d'anar-los ampliant de manera que la presència física a l'Ajuntament deixi de ser imprescindible. L'objectiu principal recau en aconseguir una millora del servei al ciutadà mitjançant la interconnexió dels centres i, per tant, la reducció de la despesa pública; un segon objectiu se centra en la facilitació del desplegament de les infraestructures de telecomunicacions i per últim, la millora i també l'increment dels tràmits i dels serveis via web.

Pel que fa a les infraestructures s'ha realitzat el cablejat de la ciutat mitjançant fibra òptica per a aconseguir una xarxa d'interconnexió entre tots els equipaments municipals a la vegada està en curs el desenvolupament d'una intranet. S'han incrementat els punts d'accés públic a internet i s'ha impulsat una

²⁴ www.aj-elprat.es

xarxa WIFI dins del projecte "Sant Cosme innova" per a la incorporació al mercat de treball de les persones amb especials dificultats d'entrada i permanència al mercat de treball. Pel que fa a la formació, des del Centre de Promoció Econòmica es duen a terme cursos d'ofimàtica i d'internet tant per a aturats com per reciclatge, hi ha aules de formació als centres cívics dins del projecte NODAT i cursos i tallers a La Capsa.

Per altra banda, El Prat ha començat a endegar una tasca de diagnosi i de sensibilització sobre la societat del coneixement per a dirigir el municipi cap a la societat del coneixement i embastar un Pla Director amb una visió estratègica de ciutat en un marc global de desenvolupament i creixement centrat en la creació i la gestió de coneixement. Les accions que s'efectuaran a curt termini se centren en aconseguir un coneixement del territori tant del propi municipi com de la comarca per a detectar l'estat actual del desenvolupament de la societat del coneixement i elaborar una base de dades amb els recursos disponibles.

Un cop finalitzada aquesta primera tasca de diagnosi es vol començar amb una segona acció enfocada a aconseguir una sensibilització sobre el tema tant a nivell del teixit productiu de la ciutat com dels ciutadans. Per això s'ha pensat en l'organització d'una jornada sobre "Innovació i Coneixement".

La situació estratègica de El Prat en una zona de referència pel que fa a l'activitat logística dins de l'arc mediterrani i la presència del Port, de l'aeroport, de la plataforma logística del Delta... fa que sigui un territori atractiu per a noves activitats econòmiques d'alt valor afegit i intensives en coneixement. L'Ajuntament vol conduir una xarxa de quioscos amb accés a tràmits i a la web municipal als centres de major afluència de ciutadans amb la intenció de potenciar i facilitar l'acostament dels ciutadans. També recau interès en l'elaboració i execució de l'enquesta ciutadana a l'empresa per saber quina són els serveis que necessiten o volen tenir a l'abast. Un altre element a tenir en compte pel que fa al desenvolupament de la societat el coneixement al municipi és la ubicació al territori d'un centre tecnològic en logística i, a la vegada,

desenvolupar activitats de formació integral en un centre de formació en logística i transport en col·laboració amb la UPC.

Actualment aquestes accions es dibuixen com els elements essencials per a la posterior elaboració i planificació d'una estratègia de ciutat per a acostar-se a la societat del coneixement.

Sectors d'activitat i model competitiu:

Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat. El Prat de Llobregat. 1996-2004

EMPRESSES					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	4	0,3	3	0,2	-25,0
Indústria	247	16,7	212	12,5	-14,2
Construcció	152	10,3	235	13,8	54,6
Serveis	1.077	72,8	1.251	73,5	16,2
Total	1.480	100	1.701	100	14,9

ASSALARIATS					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	10	0,0	25	0,1	150,0
Indústria	7.078	33,7	6.828	27,1	-3,5
Construcció	812	3,9	1.705	6,8	110,0
Serveis	13.112	62,4	16.654	66,1	27,0
Total	21.012	100	25.212	100	20,0

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim.

El sector industrial ha presentat una reducció des de 1996 fins a 2004 tant en les empreses com en el nombre de treballadors assalariats (del -14,2% i -3,5%, respectivament). Amb tot i això, la proporció d'assalariats industrials respecte al total continua sent elevada al municipi (27,1%). Pel que fa al sector dels serveis, s'ha produït un augment tant en el nombre d'empreses com d'assalariats, i l'any 2004 aquest sector comprèn el 73,5% de les empreses i el 66,1% dels assalariats. La construcció és el sector que ha presentat uns majors increments relatius tant en el nombre d'empreses com d'assalariats, tot i que la proporció

d'aquests últims d'entre el total del municipi l'any 2004 és només d'un 6,8%, degut al pes dels altres sectors d'activitat.

Anàlisi del model competitiu. El Prat de Llobregat. 1996-2004

		% Empreses		% Assalariats		Var. 96-04 (%)	
		1996	2004	1996	2004	Empr	Assal
SECTOR INDUSTRIAL	Tecnologia alta i mitjana-alta. (%)	25,3	28,4	55,7	62,4	-4,8	7,1
	Tecnologia baixa i mitjana-baixa. (%)	74,7	71,6	44,3	37,6	-18,6	-19,0
SECTOR SERVEIS	Basats en el coneixement. (%)	19,7	19,6	39,1	19,2	17,2	-37,6
	No basats en el coneixement. (%)	80,3	80,4	60,9	80,8	17,9	68,8

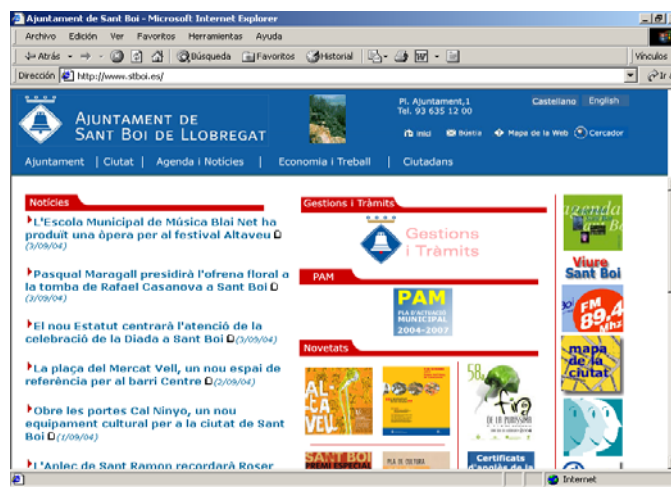
Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

El municipi del Prat de Llobregat ha experimentat una reducció en el nombre d'empreses industrials, però les activitats de tecnologia alta i mitjana-alta mostren una reducció menor que les de tecnologia baixa i mitjana-baixa. Els assalariats, per la seva banda, presenten un increment del 7,1% en aquest tipus d'activitat, mentre que les activitats de tecnologia baixa i mitjana-baixa presenten una reducció. S'ha produït així un increment en la proporció d'empreses industrials de tecnologia alta i mitjana-alta (han passat del 25,3% al 28,4% del total) i també en el nombre d'assalariats (del 55,7% al 62,4%).

Pel que fa al sector dels serveis, les activitats basades en el coneixement presenten un retrocés en relació amb l'any 1996. El nombre d'empreses ha augmentat en un 17,2%, tot i que aquest és un increment inferior a l'experimentat per les empreses de serveis no basats en el coneixement. Pel que fa al nombre de treballadors assalariats, s'ha produït una disminució en el cas de les activitats basades en el coneixement i un increment en l'altra categoria. Com a conseqüència, la proporció d'empreses basades en el coneixement ha disminuït des del 19,7% fins al 19,6% i el percentatge d'assalariats ha caigut des del 39,1% fins al 19,2%.

SANT BOI DE LLOBREGAT (80738 habitants, Zona Centre)

El municipi de Sant Boi de Llobregat davant del repte d'incorporar-se a la societat del coneixement aposta per la idea que l'Ajuntament ha de servir d'exemple als ciutadans com a organització moderna, eficient, eficaç i orientada al servei mitjançant l'aplicació de noves tecnologies que faciliten la possibilitat d'oferir un servei i una informació de qualitat, la corresponent reenginyeria dels processos interns de l'Ajuntament a més a més de la possibilitat per part dels ciutadans de gestionar tràmits i de participar per internet.

Al 2001 s'elabora el Pla Director per a la Societat del Coneixement per a impulsar actuacions disposades a consensuar una visió de futur del municipi i aconseguir a la vegada que els diferents agents de la ciutat es comprometin i s'incorporin a la nova manera de fer i d'entendre la societat. L'objectiu principal del Pla és aconseguir un desenvolupament equilibrat de l'aplicació de les noves tecnologies de la informació i les comunicacions a la ciutat tant pel que fa a les persones com pel desenvolupament de continguts i desplegament d'infraestructures. El Pla gira al voltant de tres eixos principals que esdevenen els elements troncats sobre els que es van desenvolupant les diferents accions, aquests tres eixos són:

- Administració Oberta: Ciutat Virtual
- Ciutadans
- Infraestructures

I.- ADMINISTRACIÓ OBERTA: CIUTAT VIRTUAL

OBJECTIUS	ESTRATEGIES BÀSIQUES	ACCIONS CONCRETES
Objectiu 1: Ofertir serveis de qualitat des de l'Ajuntament	1.1 Informació on-line i serveis on-line	Viure Sant Boi Sant Boi en xifres OMAP Bústia Suggestiment Fòrums Mapes/GIS Projectes
	1.2 Accés als serveis de la resta d'administracions públiques sense desplaçar-se fora de la ciutat mitjançant una cooperació interadministrativa	
	1.3.- Disposar de nous canals de participació i d'exercici de la democràcia	

II.- CIUTADANS: ACCÉS UNIVERSAL A LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ

OBJECTIUS	ESTRATEGIES BÀSIQUES	ACCIONS CONCRETES
Objectiu 2: Evitar que les noves tecnologies esdevinguin un factor d'exclusió social	2.1.- Garantir l'accés a la societat de la Informació	Correu electrònic per a tothom Informatització dels equipaments Proporcionar espais públics i privats d'accés a les noves tecnologies Centre formació tecnològic Lluís Castells Aules informàtiques a les escoles (Projecte ARGO) Mediateques i punts d'accés (Biblioteca de Can Castells, Sala de Multimèdia de l'Olivera, Xarxa de Biblioteques)
	2.2.- Dotar al ciutadà dels coneixements per utilitzar les TIC i convertir-les en recursos útils	Cursos Campanyes informatives Campanyes formatives
	2.3.- Ciutat de l'aprenentatge: promoure la formació i el desenvolupament tecnològic a l'ensenyament superior	CAMPUS 365

III.- INFRAESTRUCTURES DE TELECOMUNICACIONS

3.1.- Desplegament de banda ampla de forma equilibrada social i territorialment
3.2.- Implantar i mantenir operativa les webs de ciutat per a que esdevingui el portal principal de Sant Boi de Llobregat

Cal destacar l'aposta de l'Ajuntament de Sant Boi de dur a terme el projecte "Sant Boi Ciutat de l'aprenentatge". Tenint en compte la dinàmica de la globalització tant de l'economia com del coneixement que implica un seguit de canvis molt ràpids que s'han de saber encaixar i encarrilar el projecte s'alça com un projecte estratègic davant d'aquesta realitat de canvis socials i culturals on la innovació tecnològica té un paper clau.

L'èmfasi recau en el concepte d'aprenentatge que s'entén com l'element clau per a entrar en la societat de la informació. El projecte aposta per convertir Sant Boi en una ciutat de l'aprenentatge on es desenvolupin projectes, experiències innovadores... sobre formes noves d'aprendre a aprendre mitjançant les TIC. L'objectiu és el d'actuar en l'àmbit de la formació permanent en un context de canvi accelerat per a poder entrar en la societat de la informació i el coneixement.

Al voltant d'aquest plantejament neix el CAMPUS 365. Es tracta d'un Hotel d'universitats on s'ofereix i es desenvolupa formació continuada i que obre la possibilitat que el municipi allotgi estudis universitaris. Es vol aconseguir un valor afegit i una projecció tant interior com exterior de Sant Boi.

El concepte gira al voltant de convertir Sant Boi en un Campus on diferents equipaments del municipi allotgen coneixements universitaris. Actualment el centre l'Olivera és aquest "hotel d'universitats" i ofereix estudis de la UNED²⁵ concretament, el CAD o curs d'accés directe per a majors de 25 anys, estudis de Llicenciatura en Psicologia, Turisme i la Llicenciatura en Ciències Ambientals que no existia fins ara a Catalunya com a oferta universitària i la UAB-Idiomes.

L'Olivera compta amb un equipament de 3 aules amb capacitat per a 50 alumnes, 3 aules amb capacitat per 20 alumnes, una sala de professors, una sala d'autoaprenentatge amb 9 ordinadors multimèdia, una sala multimèdia, sala de videoconferència, Biblioteca i sales d'estudi i serveis comuns com cafeteria o la sala d'actes. Amb aquesta nova concepció de campus universitari s'aconsegueix

²⁵ *Universidad Nacional de Educación a Distancia*

una interacció entre Universitat i Ciutat on la formació continuada a distància obre noves possibilitats per a allotjar coneixement a Sant Boi. Es tracta de proporcionar un punt de trobada entre universitats, ciutadans, empreses i administracions.

En la mateixa línia està en funcionament el Projecte TIC que té com a finalitat introduir i apropar les TIC a la població donant eines bàsiques de coneixement bàsic per a desenvolupar-se a nivell d'usuari en l'entorn físic de l'ordinador, en el programari office i en la navegació en xarxa. Aquest projecte s'ha desenvolupat des del Centre de Formació Tecnològica Lluís Castells que s'encarrega d'apropar les noves tecnologies a la població i especialment tenir en compte els col·lectius que es troben en una situació de risc d'ésser exclosos de la societat del coneixement, de coordinar les aules municipals que disposen de recursos informàtics així com de la coordinació i control dels espais i dels horaris del Centre tenint en compte les necessitats del Departament de Formació de CORESSA i del mateix projecte TIC i finalment gestionar els cursos subvencionats de Formació contínua en Noves Tecnologies.

El Centre de formació Tecnològica Lluís Castells ha experimentat des que existeix un creixement important d'any en any. El primer curs va ser el 2000/01 amb 90 alumnes mentre que l'any 2002/03 n'eren 507, el nombre de col·lectius també ha augmentat considerablement de 2 a 18 en l'últim any.

Des de Coressa també es realitzen des del Departament de Formació cursos en noves tecnologies tant en formació ocupacional com en formació continuada, també ofereix serveis a les empreses en assessorament tecnològic.

Sant Boi aposta per dur a terme un projecte estratègic per convertir-se en una ciutat amb un alt valor afegit. La base per a aconseguir-ho és la creació de coneixement per això l'aposta educativa i formativa és l'element clau, d'aquesta manera evita l'exclusió social de determinats col·lectius proporcionant a la població l'adquisició d'uns coneixements bàsics davant de les noves tecnologies i al mateix temps promociona i fa que la creació de coneixement s'integri en el dia

a dia dels ciutadans i entrar, d'aquesta manera, de ple a la societat del coneixement.

Sectors d'activitat i model competitiu:

Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat. Sant Boi de Llobregat. 1996-2004

EMPRESSES					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	-	0,1	7	0,3	250,0
Indústria	357	20,5	297	14,0	-16,8
Construcció	210	12,1	361	17,1	71,9
Serveis	1.172	67,3	1.448	68,5	23,5
Total	1.741	100	2.114	100	21,4

ASSALARIATS					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	-	0,0	26	0,1	1.200,0
Indústria	5.410	38,0	5.344	24,0	-1,2
Construcció	1.432	10,1	2.391	10,7	67,0
Serveis	7.401	52,0	14.504	65,1	96,0
Total	14.245	100	22.267	100	56,3

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim.

Sant Boi de Llobregat ha experimentat un decrement en el nombre d'empreses i assalariats del sector industrial (del -16,8% i el -1,2%, respectivament). Això ha fet disminuir el pes d'aquest sector d'activitat en el teixit productiu del municipi, a favor de la construcció i dels serveis. Pel que fa a les empreses, la construcció mostra l'increment relatiu més gran, i ha passat del 12,1% del total d'empreses l'any 1996 al 17,1% l'any 2004. La proporció d'assalariats d'aquest sector ha augmentat però en menor mesura, essent el sector terciari el que presenta un major increment relatiu. Els serveis han augmentat la proporció d'assalariats en relació amb el total d'un 52,0% l'any 1996 a un 65,1% l'any 2004.

Anàlisi del model competitiu. Sant Boi de Llobregat. 1996-2004

		% Empreses		% Assalariats		Var. 96-04 (%)	
		1996	2004	1996	2004	Empr	Assal
SECTOR INDUSTRIAL	Tecnologia alta i mitjana-alta. (%)	23,2	33,3	36,6	45,6	19,5	23,4
	Tecnologia baixa i mitjana-baixa. (%)	76,8	66,7	63,4	54,4	-27,9	-15,2
SECTOR SERVEIS	Basats en el coneixement. (%)	18,3	19,2	33,6	32,0	31,1	87,8
	No basats en el coneixement. (%)	81,7	80,8	66,4	68,0	23,7	101,6

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

La dinàmica seguida per les empreses i els assalariats del sector industrial ha estat diferent en funció de si es tracta d'activitats de tecnologia alta i mitjana-alta o de tecnologia baixa i mitjana-baixa. Les primeres han experimentat un augment del 19,5% en els centres de cotització i del 23,4% en el nombre d'assalariats, mentre que les segones han disminuït la seva presència en el municipi. Com a conseqüència d'això, la proporció d'empreses del sector industrial de tecnologia alta i mitjana-alta ha augmentat des del 23,2% fins al 33,3% i el percentatge d'assalariats ho ha fet des del 36,6% fins al 45,6% del total.

Pel que fa a l'anàlisi del model competitiu del sector dels serveis mostra un augment d'empreses lleugerament major en el cas de les activitats basades en el coneixement, però un increment menor pel que fa als assalariats. El percentatge d'empreses d'aquest tipus ha pujat des del 18,3% fins al 19,2%, mentre que la proporció d'assalariats ha disminuït des del 33,6% fins al 32,0%. L'any 2004, les activitats de serveis no basades en el coneixement són predominants, agrupant el 80,8% del total de centres de cotització i el 68,0% dels assalariats.

SANT JUST DESVERN (14.809 habitants, Zona Centre)

L'Ajuntament aprova el 1999 el Pla Estratègic de Sant Just Desvern. El Pla està elaborat com una eina de treball a l'hora de planejar el futur del municipi i es centra en l'anàlisi i la descripció de manera profunda de la realitat de Sant Just. La finalitat és que l'Ajuntament aconsegueixi tenir un coneixement de la realitat del propi municipi i de les influències, canvis del territori on està inscrit. El creixement urbanístic i el procés de canvi del municipi fan que sigui imprescindible un profund coneixement de la realitat, del què està succeint per a poder aprofitar, complementar i potenciar les sinergies que puguin sorgir en el municipi i així afrontar els canvis amb garanties.

El Pla analitza i determina les potencialitats del municipi de les que en calen destacar l'alt nivell de formació de la població de Sant Just (un 27% amb estudis superiors mentre que al Baix Llobregat és del 10,3%) la situació estratègica tant pel que fa a la proximitat de Barcelona com per la xarxa de comunicacions que fan que el municipi s'hagi convertit en un territori de qualitat i per últim la doble especialització econòmica que gira al voltant de les *activitats industrials* com ara la quimicofarmacèutica, la fabricació de maquinària, els equipaments elèctrics i d'instruments de precisió i, *les activitats terciàries*, el comerç a l'engròs, intermediaris distribuïdors i el lloguer de maquinària es dibuixen com els sectors amb major pes relatiu.

Davant d'aquest context, Sant Just estableix un marc cap a on dirigir-se aprofitant aquests elements i opten per passar d'un plantejament centrat en una economia bàsicament industrial a una economia basada en el coneixement. Entre d'altres coses, el municipi no disposa d'espai suficientment gran on s'hi puguin encabir empreses industrials que necessiten un sòl de determinades dimensions per a poder dur a terme la seva producció per això l'opció d'apostar per la instal·lació d'empreses en vertical on amb poc espai es produeix molt i, a la vegada, són netes, facilita l'entrada d'empreses centrades en la gestió i la creació de coneixements. El nivell de formació alt de la població de Sant Just també ajuda a l'hora de la valoració que fan les empreses de la nova economia

per a instal·lar-se en un o altre lloc. Amb la implantació d'empreses d'alt valor afegit el municipi guanya en ingressos, no es fa malbé l'entorn de manera que Sant Just continua essent un entorn atractiu i la població amb alt nivell d'estudis troba sortida laboral al mateix municipi.

El primer pas es consolida quan l'empresa MediaParc²⁶ decideix instal·lar-se a Sant Just, cal tenir en consideració que els beneficis de l'existència d'aquest tipus d'empreses no se centra únicament en personal especialitzat sinó que també les empreses de serveis (neteja, seguretat, catering, hotels, restaurants...) veuen augmentada la seva productivitat. És per això que també s'ha de tenir en compte les activitats i beneficis indirectes que proporciona la implantació d'aquest tipus d'empreses.

Per aprofitar aquest context i encarrilar les potencialitats que ofereix el municipi, s'elabora el projecte de SANT JUST, [IM@TGE](#) al 2002.

L'Ajuntament considera que l'existència d'empreses relacionades amb el sector audiovisual i de la comunicació s'ha de prendre en consideració per al futur del municipi i que pot esdevenir una oportunitat per a obrir d'altres portes pel desenvolupament del territori, i més concretament del teixit productiu i fer que Sant Just sigui considerada una ciutat competitiva dins d'un marc global.

Els objectius que es marquen en el projecte són:

- Ajudar a consolidar dins de les competències de l'Ajuntament, l'existència d'empreses audiovisuals i de la comunicació.
- Promoure noves implantacions d'aquest tipus d'indústria, neta i no contaminant com una opció viable de desenvolupament econòmic del municipi partint que la concentració d'aquesta activitat ha de ser considerada positiva tant pel sector específic com per tot el municipi.
- Desenvolupar accions encaminades per a què els beneficis d'aquesta implantació d'empreses reverteixin de manera concreta sobre el conjunt

²⁶ empresa audiovisual ubicada a Sant Just especialitzada en la producció de continguts pels nous mitjans digitals centrats en la gestió, producció i comercialització de continguts per a la televisió digital; ofereix serveis a tercers per a la producció i patrocina programes de postgrau en gestió audiovisual a Barcelona. Media Parc es el primer parc audiovisual d'Espanya amb unes instal·lacions de més de 16000 m², disposa de 4 platós, 2 sales de postproducció lineal betacam digital, 1 sala grafisme il·lustració d'Avid, 5 sales de postproducció no-lineal Avid, 2 sales de postproducció àudio no-lineal audiovisió amb locutors associats.

de la població (difusió ciutadana de les millors tecnològiques, impuls del sector comercial, creació d'ocupació...)

- Convertir Sant Just en una ciutat avançada en el terreny de les noves tecnologies de la comunicació i del seu ús ciutadà.
- Concertar les actuacions amb la indústria mitjançant diferents nivells d'acord amb la finalitat de:
 1. establir un cens real de la indústria audiovisual de Sant Just.
 2. establir un cens de professionals de Sant Just que treballen en l'àmbit de la comunicació i de les noves tecnologies.
 3. abordar les qüestions d'interès mutu entre la indústria i l'Ajuntament.
 4. proposar mesures per a crear l'entorn necessari que permeti el desenvolupament industrial, noves implantacions i creació d'ocupació.
 5. proposar mesures concretes per a la difusió real de tecnologies i iniciatives de comunicació entre ciutadans, empreses i institucions de Sant Just.
 6. promoure la participació i col·laboració d'altres administracions i institucions.

Per a dur a terme aquest seguit d'objectius, l'Ajuntament es proposa el desenvolupament d'una sèrie d'actuacions bàsiques que són:

- Nomenament d'un Comissionat Municipal per a la Indústria Audiovisual, que realitzi la funció d'interlocutor del sector i reculli tant les necessitats com les propostes.
- Realitzar un estudi per a la implantació de les mesures relatives als avantatges fiscals que es puguin atorgar a les empreses en els casos de nova implantació i especialment a aquelles que puguin crear ocupació entre joves i aturats.
 1. Suport a la indústria per part de les actuacions dels serveis municipals

2. Promoció d'acords amb entitats financeres per generar línies de crèdit per a afavorir noves implantacions d'indústries i projectes ciutadans que tinguin uns objectius en relació als que es proposen al Pla
 3. Promocionar acords amb els promotors immobiliaris per a generar més sòl útil i a preus competitius.
 4. Millora dels serveis públics.
- Assumir iniciatives per a la promoció,
 1. publicació d'una Guia-Vademecum de les indústries audiovisuals de Sant Just.
 2. publicació d'una guia sobre els atractius de Sant Just sobre els serveis municipals d'interès, oci, situació geogràfica, distàncies...
 3. presència de Sant Just a Fires fora de l'àmbit local.
 - Iniciatives en l'àmbit ciutadà i cultural,
 1. desenvolupar un programa d'introducció de les noves tecnologies a les escoles.
 2. divulgació de la realitat del sector de la imatge i la comunicació entre els ciutadans de Sant Just.
 - Altres qüestions com:
 1. col·laborar amb altres institucions com Generalitat, Diputació, Consell Comarcal, Àrea Metropolitana, universitats, organitzacions empresarials, organitzacions sindicals...
 2. Examinar la realitat de projectes educatius relacionats amb el projecte SANT JUST [IM@TGE](#) com l'Escola d'Arts Gràfiques.

Per impulsar el projecte al Centre de Negocis Sant Just- Porta Diagonal s'hi construiran 14.000 m² d'oficines, donant prioritat a la instal·lació d'empreses del sector audiovisual. L'INCASOL, que és el propietari del terreny, tindrà en compte

en el moment de la venda que l'ús dels edificis sigui destinat a empreses dedicades al sector audiovisual.

A banda d'aquest plantejament estratègic per que fa al creixement i desenvolupament del teixit econòmic de Sant Just , l'Ajuntament també disposa de pàgina web²⁷ d'on cal destacar el Sant Just On Line. Des d'aquí, es pot consultar informació sobre l'Agenda d'activitats, les ordenances municipals, els acords del Ple, consultar els expedients o documents que s'han tramitat a l'Ajuntament... per a poder fer-ho només cal registrar-se com a usuari. També s'ha posat en marxa el servei de StJust sms a través del qual es pot rebre informació sobre les activitats locals que es duen a terme per un missatge al telèfon mòbil. L'Ajuntament també ofereix un espai web a les entitats del municipi sota el domini StJust.org.

²⁷ www.santjust.com

Sectors d'activitat i model competitiu:

Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat. Sant Just Desvern. 1996-2004

EMPRESSES					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	1	0,2	8	1,2	700,0
Indústria	157	25,0	121	17,7	-22,9
Construcció	48	7,6	59	8,6	22,9
Serveis	422	67,2	497	72,6	17,8
Total	628	100	685	100	9,1

ASSALARIATS					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	5	0,0	55	0,5	1.000,0
Indústria	5.962	58,3	3.743	34,5	-37,2
Construcció	235	2,3	453	4,2	92,8
Serveis	4.024	39,4	6.585	60,8	63,6
Total	10.226	100	10.836	100	6,0

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim.

L'estructura productiva de Sant Just Desvern ha presentat una tendència cap a la terciarització. Tot i que la construcció ha estat el sector amb un increment relatiu més elevat, els serveis han augmentat en major grau tant la proporció d'empreses com d'assalariats en relació amb el total. Així, el percentatge d'empreses d'aquest sector ha augmentat fins al 72,6% l'any 2004 i el d'assalariats fins a un 60,8% del total. Pel que fa a la indústria, s'ha produït una pèrdua tant d'empreses com d'assalariats. La proporció d'empreses respecte al total ha disminuït des del 25,0% fins al 17,7% l'any 2004. El percentatge d'assalariats ha baixat des del 58,3% de l'any 1996 fins al 34,5% de l'any 2004. Amb tot i això, el municipi manté un percentatge elevat d'assalariats d'aquest sector en relació amb altres municipis de la comarca.

Anàlisi del model competitiu. Sant Just Desvern. 1996-2004

		% Empreses		% Assalariats		Var. 96-04 (%)	
		1996	2004	1996	2004	Empr	Assal
SECTOR INDUSTRIAL	Tecnologia alta i mitjana-alta. (%)	31,2	32,2	40,7	58,1	-20,4	-10,4
	Tecnologia baixa i mitjana-baixa. (%)	68,8	67,8	59,3	41,9	-24,1	-55,6
SECTOR SERVEIS	Basats en el coneixement. (%)	23,8	24,7	20,2	32,4	24,2	162,9
	No basats en el coneixement. (%)	76,2	75,3	79,8	67,6	18,0	39,0

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim.

La reducció del pes del sector industrial en el teixit empresarial del municipi ha portat un decrement tant de les activitats de tecnologia alta i mitjana-alta com de tecnologia baixa i mitjana-baixa. Amb tot i això, el primer tipus d'activitats ha presentat una disminució menor. Com a conseqüència, les empreses corresponents a les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta a Sant Just Desvern han passat del 31,2% del total al 32,2%. Pel que fa als assalariats, la proporció ha augmentat des del 40,7% l'any 1996 fins al 58,1% l'any 2004.

L'increment donat en el sector dels serveis al municipi s'ha donat tant en les activitats basades en el coneixement com en les no basades en el coneixement, però les primeres presenten uns majors percentatges de variació en relació amb el 1996. Per això la proporció d'empreses del sector terciari basats en el coneixement ha augmentat des del 23,8% l'any 1996 fins al 24,7% del total l'any 2004. L'increment és més clar en el cas dels assalariats, la proporció dels quals ha passat des del 20,2% fins al 32,4% del total.

VILADECANS (59.343 habitants, Zona Delta)

De manera progressiva la dinàmica social de Viladecans ha anat canviant i transformant-se en tots els àmbits sobretot, en la manera de relacionar-se i d'interaccionar amb la ciutadania. Actualment, existeixen xarxes de relacions entre els ciutadans que funcionen de forma informal però, que a la vegada volen formar part de la vida del municipi i participar-hi. La presència de les noves tecnologies en la vida diària i quotidiana tant a nivell d'oci, laboral com de participació ciutadana es fa cada cop d'abast més gran i aquest fet planteja la presa en consideració sobre els col·lectius que es troben al marge pel que fa a l'accés i, per tant, a l'ús i coneixement de les TIC propiciant així un risc d'exclusió social. L'entorn social, econòmic i polític comença a donar importància a la promoció de la societat del coneixement i és per això que l'Ajuntament pren la decisió de crear a l'any 1997 la Fundació Ciutat Viladecans amb l'objectiu de promocionar i apropar Viladecans a la societat de la informació i del coneixement.

La Fundació Ciutat de Viladecans actua com a nexa d'unió entre l'Ajuntament, els ciutadans, les universitats i les empreses tenint per objecte final la investigació, el disseny i la implementació de polítiques i accions que facin apropar els ciutadans a la societat del coneixement. Per a aconseguir aquest anhel, la Fundació va elaborar el programa triennal Mil·lenni que segueix quatre línies d'actuació estratègica: desenvolupar les infraestructures necessàries per a poder utilitzar les TIC; promocionar entre els ciutadans la formació necessària per treballar i viure a la societat del coneixement; impulsar i desenvolupar la xarxa ciutadana i incorporar el teixit socio-econòmic de Viladecans a la societat del coneixement. En quant a les accions més destacades hi caben el Portal de la Ciutat www.viladecans.net , la creació de la XPLAI (Xarxa Pública Local d'Accés a Internet) amb l'objectiu de crear una infraestructura que garanteixi l'accés i la presència de les TIC en la vida quotidiana dels ciutadans.

PROGRAMA MIL·LENI		
OBJECTIUS	ESTRATEGIES BÀSIQUES	ACCIONS CONCRETES
Objectiu: Facilitar l'entrada de Viladecans a la Societat del coneixement	1.1.- Realitzar una oferta de serveis a través d'Internet a les empreses industrials i de serveis de la comarca	Introduir l'ús de les TIC a les PIME
	1.2.- Potenciar la interrelació entre centres d'investigació i empreses	Crear un espai d'experimentació conjunta entre les empreses i centres d'investigació Donar solucions als problemes tècnics amb que es troben les empreses per a l'adaptació i ús de les TIC Afavorir la relació entre centres de creació de ciència i tecnologia i les organitzacions socials per facilitar la incidència dels centres de producció de coneixements sobre l'activitat econòmica.
	1.3.- Desenvolupar l'ús de les TIC com a nou estil de coneixement social i econòmic	
	1.4.- Crear una xarxa integradora de xarxes	Satisfer les necessitats d'intercanvi d'informació de manera fàcil, flexible, ràpida i amb un alt nivell de qualitat Creació de BITACORA per promoure les TIC al teixit social i productiu de la ciutat per millorar la competitivitat de les empreses

Cal subratllar la importància de la formació, especialment, en ofimàtica i internet i formació específica per a col·lectius que reclamen una atenció especial o que es troben en risc d'exclusió. Mil·lenni té en compte també la importància de la presència en la societat del coneixement del teixit empresarial de la ciutat és per això que el projecte VILADECANS e-botiga representa l'esforç per aconseguir una digitalització dels comerços de la ciutat mitjançant l'elaboració de

pàgines web, assessorant en la compra d'equipaments informàtics i proporcionant formació.

Al Maig del 2000 es va posar en funcionament el portal de la ciutat²⁸ amb la intenció que servís de punt de trobada entre associacions, empreses i persones i intercanviar informació, realitzar debats i opinar per a participar de les noves relacions. Al portal s'hi poden trobar notícies d'actualitat a nivell local i comarcal, de tipus general, específiques de tecnologia i internet i un apartat de notícies d'última hora. També una agenda d'activitats, un taulell d'anuncis, una enquesta, fòrums... el portal de la ciutat té en funcionament un "banc de coneixements" que consisteix en posar en contacte als ciutadans de Viladecans per crear una xarxa que es retroalimenta amb els coneixements de cadascuna de les persones que en formen part. Es tracta d'un espai de trobada on cal registrar-se al banc inserint les dades personals, laborals, de formació... amb l'objectiu d'especificar un perfil. Consisteix en un espai per trobar a la mateixa ciutat i a través del coneixement dels ciutadans tots els recursos que ens poden ajudar i complementar en determinades ocasions i, fins hi tot, col·laborar aconseguint crear més coneixement.

Pel que fa a la web de l'Ajuntament²⁹ ofereix tot tipus d'informació als ciutadans i la possibilitat de realitzar alguns tràmits on-line com el pagament de tributs. Pel que fa a la reorganització interna de l'Ajuntament, s'ha dut a terme

²⁸ www.viladecans.net

²⁹ www.aj-viladecans.es

una reenginyeria de processos per a poder canalitzar els serveis on-line a través de la web de l'Ajuntament.

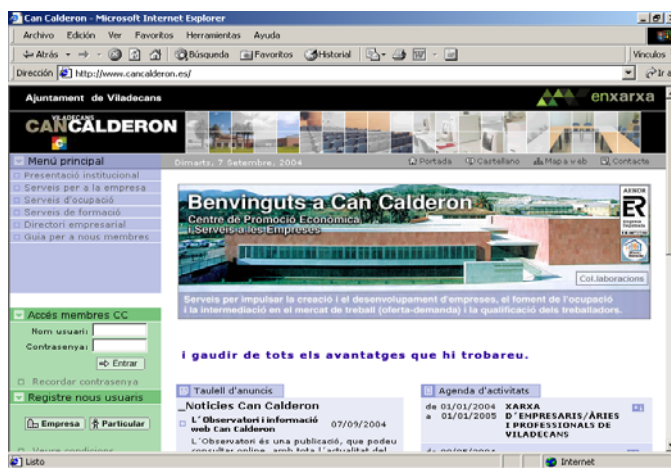

A nivell intern s'ha treballat per la coordinació i interoperabilitat entre els diferents departaments mitjançant una intranet orientada a facilitar i millorar el servei al ciutadà i assegurar en tot moment la confidencialitat de la informació en tots els processos. Tots aquests canvis en l'organització i en l'utilització de noves eines tecnològiques per organitzar i gestionar el funcionament tant intern com exterior de l'Ajuntament forma part d'un procés que implica un canvi de plantejament i un canvi de cultura dins de la mateixa organització.

La Xarxa Pública d'Accés Local a Internet es posa en funcionament al 2002 amb l'objectiu d'acostar als ciutadans les noves tecnologies i combatre l'exclusió en l'ús i comprensió de les noves tecnologies dels col·lectius en situació de marginació. La xarxa té una funció formativa, socialitzadora i d'inserció laboral. La xarxa consta de 6 punts on en total hi ha 60 equips informàtics amb connexió ADSL i amb la possibilitat de fer ús de la impressora, l'escàner i la web cam i on, l'any 2003, s'hi van impartir més de 90 cursos de diferents característiques, des d'ofimàtica i internet a programes de processament de textos, full de càlcul, navegació per internet.

Can Calderon és el servei de promoció econòmica de la ciutat i disposa de serveis a les empreses, serveis d'ocupació i serveis de formació des d'on es

realitzen cursos per a col·lectius específics amb la intenció que coneguin les noves tecnologies i que aquest fet els hi remeti en una millora avantatjosa a l'hora de trobar una feina. El portal de Can Calderon³⁰ està concebut com un espai virtual que funciona com una eina que facilita l'accés als serveis que ofereix el centre per part de tots els ciutadans i empreses.

El Parc de negocis és un altre dels projectes endegats per a què la ciutat de Viladecans entri en la societat del coneixement posant les eines per la presa de contacte entre les empreses, les Universitats i la mateixa ciutat en un espai dissenyat per a aquesta interrelació. El Parc es realitzarà en dues fases en la primera el parc ocuparà una superfície de 580.000 m² i dins del Parc s'hi ubicarà el centre BITAGORA en una àrea de 28.000m²; en la segona fase del Parc de Negocis es crearà el Parc Aeroindustrial i de la mobilitat que ocuparà 512.000m² i que l'ocuparan empreses relacionades amb el sector de la navegació aèria i espacial, el subministrament d'equips per a aeroports i enginyeries vinculades al tema de la mobilitat.

Bitagora consisteix en un centre de desenvolupament empresarial destinat a promoure la innovació empresarial i la transferència tecnològica i sobretot, apropar i facilitar la col·laboració entre la Universitat i l'empresa. El centre vol ressaltar la importància de la innovació pel futur d'una empresa i per facilitar

³⁰ www.cancalderon.es

l'entrada dins de la nova economia global. Hi haurà un espai on es donarà cabuda a nous projectes de desenvolupament de software i productes que necessitin esforços en investigació. Aquest espai estarà dotat d'una infraestructura tecnològica d'alta qualitat amb l'objectiu de poder dur a terme tots els projectes i facilitar la interacció i la transferència d'informació i de coneixements per a generar noves idees, productes i, en definitiva, nous negocis. Bitàgora tindrà hotel, espai d'oficines, naus industrials, espais comercials, habitatges, serveis i equipaments, centre de transferència tecnològica, incubadora d'empreses TIC, biblioteca, llar d'infants, centre cívic, espai de fitness. El centre Bitàgora té l'afany de convertir-se en un punt de trobada entre la Universitat, l'empresa i els ciutadans. L'objectiu rau en promoure el teixit social i productiu de Viladecans per millorar la competitivitat i generar més llocs de treball, es vol aconseguir que es creïn llocs de treball relacionats amb l'àmbit multimedia, per a aconseguir-ho cal que l'aplicació de les TIC es desenvolupi de manera progressiva i que no es produeixin retards en l'adaptació i aplicació de les TIC en el teixit empresarial i social per garantir que el ciutadà en sigui el primer beneficiat de l'existència del Parc de Negocis.

Viladecans aposta per una ciutat de futur en continu desenvolupament i inquietud pel que fa a la formació, informació i aprenentatge de la població al llarg de la seva vida per a poder entrar de ple en la societat del coneixement i aprofitar les potencialitats que les noves tecnologies i la nova manera de relacionar-se ofereix en la vida quotidiana prestant especial atenció en la població de més de 40 anys. No deixa de banda el desenvolupament, enfortiment i creixement del teixit econòmic de la ciutat sobretot pel que fa a les PIME per intentar pal·liar la manca d'innovació. Els plans de futur passen per incrementar la capacitat i els recursos per viure i treballar a la societat del coneixement. El II Pla Estratègic de la ciutat, la voluntat de lideratge del govern, el Parc de Negocis, la instal·lació del laboratori de pràctiques de l'Escola d'Agricultura de l'UPC, l'oferta de nou habitatge adreçada a gent jove amb preparació universitària i la tasca que realitza la Fundació Ciutat de Viladecans configuren una aposta estratègica cap al futur de la ciutat per a entrar de manera definitiva i sense problemes en la societat del coneixement.

Sectors d'activitat i model competitiu:**Distribució de les empreses i assalariats per grans sectors d'activitat. Viladecans. 1996-2004**

EMPRESSES					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	2	0,2	0	0,0	-100,0
Indústria	251	20,3	218	14,0	-13,1
Construcció	207	16,8	346	22,2	67,1
Serveis	775	62,8	994	63,8	28,3
Total	1.235	100	1.558	100	26,2

ASSALARIATS					
	1996		2004		Var. 96-04 (%)
	n	%	n	%	
Agricultura	2	0,0	0	0,0	-100,0
Indústria	1.893	26,4	2.627	22,4	38,8
Construcció	1.190	16,6	2.015	17,2	69,3
Serveis	4.092	57,0	7.100	60,5	73,5
Total	7.177	100	11.742	100	63,6

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim.

Viladecans ha experimentat un decrement en el nombre d'empreses del sector industrial, que han disminuït des del 20,3% del total l'any 1996 fins al 14,0% l'any 2004. Els assalariats d'aquest sector mostren un lleuger increment, però tot i així han perdut pes percentual en relació amb el total, i es situen l'any 2004 en el 22,4%. El sector dels serveis presenta un augment que el situa en el 63,8% del total d'empreses i en el 60,5% dels assalariats. Però ha estat la construcció la que ha experimentat un major augment d'empreses i d'assalariats en els darrers anys. El percentatge d'empreses d'aquest sector en relació amb el total es situa així l'any 2004 en el 22,2%, i la proporció d'assalariats en el 17,2%.

Anàlisi del model competitiu. Viladecans. 1996-2004

		% Empreses		% Assalariats		Var. 96-04 (%)	
		1996	2004	1996	2004	Empr	Assal
SECTOR INDUSTRIAL	Tecnologia alta i mitjana-alta. (%)	22,1	25,6	24,3	30,4	0,0	73,0
	Tecnologia baixa i mitjana-baixa. (%)	77,9	74,4	75,7	69,6	-17,5	27,6
SECTOR SERVEIS	Basats en el coneixement. (%)	17,4	18,6	22,2	36,5	39,1	185,9
	No basats en el coneixement. (%)	82,6	81,4	77,8	63,5	28,2	42,2

Font: OPMT-BL, a partir de dades de l'INSS (Règim General). 2n Trim

El sector industrial a Viladecans ha presentat una reducció en general des de l'any 1996 fins al 2004, tot i que el comportament ha estat diferent en les activitats de tecnologia alta i mitjana-alta i en les de tecnologia baixa i mitjana-baixa. Pel que fa a les primeres, no s'ha produït una variació significativa en el nombre d'empreses, mentre que les empreses industrials de tecnologia baixa i mitjana-baixa han experimentat un decrement. En el cas dels assalariats, el primer tipus d'activitats mostra un increment major que el segon. D'aquesta manera, la proporció d'empreses de tecnologia alta i mitjana-alta ha augmentat des del 22,1% fins al 25,6% del total, i el percentatge d'assalariats ho ha fet des del 24,3% fins al 30,4%.

El sector serveis presenta uns increments més elevats en les empreses i els assalariats de les activitats de serveis basades en el coneixement (39,1% i 185,9%, respectivament). Per això, aquest tipus d'activitats han guanyat pes percentual en el model competitiu terciari del municipi: la proporció d'empreses basades en el coneixement ha pujat des del 17,4% fins al 18,6%. Pel que fa als assalariats, s'ha produït un augment des del 22,2% del total de l'any 1996 fins al 36,5% l'any 2004.

ALTRES MUNICIPIS

A diferència dels 7 municipis analitzats anteriorment els següents 5 encara no tenen un plantejament estratègic de ciutat centrat en la societat del coneixement, tanmateix, comencen a dur a terme accions i a establir les condicions per a realitzar una reflexió i un plantejament cap a la implantació de la societat del coneixement en cadascun dels municipis. Per a aquest fet s'ha considerat interessant i d'importància aportar aquesta visió dels municipis amb iniciatives incipients.

Esplugues de Llobregat (46.447 habitants, Zona Centre)

L'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat estableix diferents estratègies en relació a la societat del coneixement en el Marc Estratègic de gestió de l'Ajuntament 2004-2007, en primer lloc es vol aconseguir una millora en la comunicació externa de l'Ajuntament i millorar l'atenció al ciutadà.

Actualment la web de l'Ajuntament www.ajesplugues.es ofereix informació sobre el municipi i sobre tràmits i serveis, telèfons d'interès, plànol de la ciutat i d'altres. També cal destacar la bústia de queixes i suggeriments on el ciutadà pot enviar un mail amb allò que vulgui comentar.

Un altre factor clau que s'enumera en el Marc Estratègic és el d'oferir al ciutadà els serveis adequats a les seves necessitats i expectatives i per últim aprofitar les TIC per a una gestió més eficient dels recursos.

Martorell (24.549 habitants, Zona Nord)

Actualment es troba en un procés de canvi i d'inici de transformacions i d'actuacions per a dirigir Martorell cap a la societat del coneixement. Fa aproximadament un any es va crear la Regidoria de Noves Tecnologies amb l'objectiu d'encarregar-se tant del funcionament intern de l'Ajuntament pel que fa a l'organització, programari, equipaments com de tot allò relacionat amb el concepte a nivell més ampli estratègic de la societat del coneixement.

Des de la Regidoria es té el convenciment que la utilització i adopció de noves tecnologies serviran per millorar la gestió i la participació ciutadana, sense deixar de banda en cap moment la necessitat d'afavorir i garantir l'accés a tota la ciutadania.

En quant a la visió estratègica de desenvolupament del municipi cal esmentar que es començarà a desenvolupar el Pla Director de la Societat del Coneixement igual que també es vol aconseguir que la Societat del coneixement sigui un element clau al proper Pla Estratègic de Desenvolupament Econòmic de Martorell amb la finalitat d'atraure i fomentar activitats que proporcionin un alt valor afegit al municipi.

Darrerament s'han endegat accions concretes com la dinamització del Punt Òmnia³¹ i la creació d'un Telecentre que s'ubicaran al nou Complex de Formació i Assistencial Torrent de Llops, se signarà un conveni amb l'empresa JAM formació de Martorell per oferir cursos gratuïts per a obtenir el certificat de domini del paquet Office. També i, juntament amb joventut, s'ofereixen cursos de disseny de pàgines web i pel que fa a formació ocupacional s'oferiran cursos d'internet i informàtica.

³¹ És un projecte que té com a finalitat aconseguir que qualsevol persona pugui accedir a les TIC evitant que ningú no es quedi exclòs per motius econòmics, formatius o d'aïllament territorial. Es fa efectiu en els punts Òmnia que es troben a entitats sense ànim de lucre que s'encarreguen de posar l'espai i asseguren la connexió ADSL. Les línies d'actuació són formació, inserció social i laboral i ús comunitari. Actualment hi han 111 centres de funcionament i s'estan renovant els equips de 20 centres i instal·lant filtres de continguts i seguretat a tots els centres.

S'està treballant per a fer que la web municipal esdevingui un portal dinàmic i no un aparador estàtic. A més a més adherir-se al projecte Consensus³² per a afavorir la participació ciutadana mitjançant les noves tecnologies.

Amb aquestes accions puntuals es vol anar obrint l'Ajuntament cap al ciutadà a la vegada que a nivell intern es duen a terme tot un seguit de canvis i reorganitzacions tant de les feines com dels procediments per tal d'oferir i garantir un millor servei a la ciutadania i un funcionament més eficient de l'administració amb l'objectiu concret de poder realitzar properament el màxim de gestions via internet evitant d'aquesta manera haver de gestionar tot tipus de tràmits de manera presencial.

Amb la incorporació de les noves tecnologies l'Ajuntament vol donar exemple i liderar el desenvolupament de la Societat del coneixement amb l'elaboració del Pla Director, el desenvolupament d'infraestructures com la millora de la connectivitat entre les instal·lacions municipals o la posada en marxa d'un projecte pilot de connexió wi-fi.

Sant Andreu de la Barca (23.307 habitants, Zona Nord)

Actualment Sant Andreu de la Barca no disposa de Pla Director de la Societat del coneixement però sí que està duent a terme diferents accions per a liderar i accelerar el desenvolupament de la societat del coneixement. La millora de la web municipal es configura com un primer pas important cap a una administració més propera al ciutadà que forma part de la consecució de l'objectiu bàsic de l'Ajuntament per millorar els serveis cap al ciutadà mitjançant la digitalització de

³² Desenvolupament d'una eina interactiva a internet per a la informació, participació i consulta ciutadana és un espai virtual obert, administrat pels Ajuntaments, per a la participació de tots els ciutadans als assumptes d'interès públic en l'àmbit municipal. Consensus permet als ciutadans informar-se, debatre a través de fòrums amb altres ciutadans i responsables polítics, enviar cartes, respondre qüestionaris, iniciar o adherir-se a recollides de signatures, etc. (font: LOCALRET)

l'Ajuntament, l'ús de les noves tecnologies i el desenvolupament de la societat del coneixement.

Pel proper any està prevista la creació d'una intranet i bases de dades que han de consolidar-se com la clau per al desenvolupament posterior de serveis adreçats al ciutadà.

Sant Esteve Sesrovires (5.783 habitants, Zona Nord)

El municipi va posar en marxa l'any 2003 el redisseny de la web municipal³³ amb l'objectiu d'aconseguir un apropament al ciutadà. Per a aconseguir-ho, hi van introduir documents de consulta per a la posterior tramitació, la informació dels plens i d'altra sempre amb el punt de vista de satisfer les necessitats i l'interès del ciutadà.

Actualment s'està treballant per fer una web ciutadana on s'hi concentri un portal des d'on buscar feina, on les empreses puguin posar les seves ofertes i el ciutadà consultar-les, tot tipus d'informació sobre formació, elaboració de currículums, informació per a treballadors autònoms... tot centrat en el tema de l'ocupació.

El lema de l'Ajuntament és "l'Ajuntament a prop teu" amb la intenció de fer el més ràpid possible i sense moure's de casa tot tipus de consultes i més endavant poden gestionar des d'internet tràmits. L'Ajuntament entén que ha de posar l'eina a disposició dels ciutadans per a que el servei esdevingui de qualitat, efectiu i de manera ràpida.

El web pretén convertir-se en una eina dinàmica d'apropament als ciutadans i ciutadanes per això l'actualització periòdica de la web és una altra de les tasques a dur a terme.

³³ www.sesrovires.net

A Sant Esteve Sesrovires hi ha punts d' accés gratuït tant a la Biblioteca, al Casal de Joves com al Casal de la Gent Gran.

Darrerament l'Ajuntament està estudiant la possibilitat de posar en funcionament una xarxa d' internet sense fils per això s'ha penjat a la web una enquesta que pretén fomentar la participació ciutadana i determinar l'interès dels ciutadans sobre aquesta proposta.

Sant Feliu de Llobregat (45543 habitants, Zona Vall Baixa)

L'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat pretén difondre les noves tecnologies de la informació i la comunicació a tota la ciutadania per així, intentar evitar l'anomenada "escletxa digital". Per a aconseguir-ho es vol dur a terme una alfabetització tecnològica i la dinamització dels punts d'accés públics.

Actualment es realitzen diverses accions per a acomplir l'objectiu de difusió de les TIC, que són:

- Accions formatives: iniciació a l'ús de l'ordinador, iniciació a la navegació per la xarxa, creació d'un compte de correu electrònic, pràctiques amb el correu electrònic, software lliure,
- Tutorització i suport a l'autoaprenentatge per aquells que ja tenen un cert nivell d'autonomia
- Recolzament a la utilització lliure dels punts d'accés públics a les TIC.

Mitjançant la web municipal cada últim dijous del mes es fa una entrevista amb l'alcalde on respon a totes les qüestions que han plantejat els ciutadans, és una manera de fer participar i d'apropar l'Ajuntament als ciutadans igual que Consensus una altra eina de participació ciutadana. A la web també hi podem trobar webs monogràfics per la Xarxa d'atenció a la infància, del Consell d'Infants o pel Cicle de música a Palau Falguera. També es desenvolupen espais web per a entitats al portal ciutadà www.santfeliu.net.

A nivell intern l'ajuntament està portant a terme una reenginyeria de processos per a la tramitació on-line, avui en dia hi ha 60 procediments totalment automatitzats i la idea es d'anar-ne desenvolupant més.

Des de Sant Feliu tenen la idea d'un model de ciutat digital on la innovació és un dels eixos estructurals de creixement i on la dinamització digital és bàsica a l'hora de aconseguir que la ciutadania faci seva aquesta idea i de ciutat en xarxa.

6. CONCLUSIONS

La societat del coneixement és un concepte relativament nou que ha començat a entrar en la nostra vida a través dels mitjans de comunicació i institucions públiques. A nivell social l'element més remarcable i objectivament reflectit en la vida diària té a veure amb l'ús d'internet tant en l'àmbit laboral com de relacions personals. Quan es parla de societat del coneixement s'ha de tenir en compte que no tothom entén el mateix i que, per tant, la seva definició varia de manera notable.

La definició del concepte agafa molts matisos i punts de partida diferents. Hi ha des de visions més transversals al convenciment que es tracta únicament de la invenció i adaptació de les TIC. Aquest caos en la definició sobre què és i què s'entén per societat del coneixement pot ser provocat per la novetat del mateix i, sobretot, per la transformació dinàmica i els continus canvis cap a una progressiva entrada i desenvolupament de la societat del coneixement.

Succeeix que es detecten canvis però costa encabir-los i entendre'ls en un marc global d'interdependència sobretot des del món local. I encara més complicat resulta dirigir aquestes transformacions, que acostumen a ser oportunitats de desenvolupament, en una mateixa direcció on siguin aprofitades per al desenvolupament de la societat, de l'economia i de la vida social cap a una societat basada en el coneixement.

El canvi i la transformació es viu dia a dia i els Ajuntaments detecten en la població canvis, inquietuds i noves formes de relacionar-se que influeixen en la gestió i creació tant de polítiques socials com de funcionament. Aquesta situació de cert desconcert per la rapidesa i el canvi es veu reflectida també en les polítiques, accions i plantejaments dels Ajuntaments.

Tenint en compte aquest marc i centrant-nos en el Baix Llobregat cal destacar que existeixen diferències molt significatives pel que fa al concepte de societat del coneixement en els Ajuntaments del Baix Llobregat. Per començar

les accions o polítiques que es duen a terme en relació al desenvolupament de la societat del coneixement es promocionen i s'incentiven des de Regidories molt diferents, des d' Educació, Presidència, Informàtica... i en alguns des de departaments o Regidories de la societat del coneixement tot i que en són els menys. També hi té molt a veure l'existència o no d'una voluntat política i un convenciment. Si existeix un lideratge polític, existeixen recursos i, generalment, aquests es veuen reflectits en una idea transversal o estratègica de ciutat.

L'objectiu de l'estudi és determinar el grau de desenvolupament de la societat del coneixement a la comarca però considerant aquestes diferències de base sobre què és, què suposa, què comporta i com s'ha d'actuar fa difícil poder extreure una conclusió i determinar-lo clarament. Tenint en compte aquest punt de partida és més fàcil entendre la disparitat d'opinions, de polítiques i d'accions que es duen a terme des de l'administració pública per a desenvolupar la societat del coneixement. El que sí que podem fer és examinar la realitat i no perdre de vista aquest biaix de definició i tot i així, extreure línies de reflexió en comú a partir de l'anàlisi realitzada. El Baix Llobregat presenta doncs desigualtats importants pel que fa a la implantació de la societat del coneixement. Tot i que també s'ha de tenir en compte la població i la grandària de cadascun dels municipis així com la seva estructura empresarial.

El concepte de societat del coneixement s'ha anat incorporant en el lèxic dels Ajuntaments però s'ha tractat de manera diferent. Per a alguns es tracta d'una etiqueta que s'ha d'incorporar en la gestió del municipi però que no té res més al darrera, és una marca que s'ha de seguir per inèrcia però al darrera no hi ha cap reflexió ni plantejament estratègic. Tot i que no hi sigui en un principi no vol dir que més endavant no sigui possible de carregar el concepte de sentit i d'importància per a la planificació i desenvolupament del municipi.

D'altres municipis tenen una visió molt més transversal i dins de les peculiaritats de cada municipi intenten adaptar-se a la nova situació i, fins i tot, alguns d'ells constituir-se com a innovadors en accions i polítiques.

El primer pas que fan els municipis és crear una pàgina web municipal. Dels 30 municipis que formen la comarca del Baix Llobregat, no disposen de web

municipal Cervelló, Castellví de Rosanes, Corbera del Llobregat i Sant Vicenç dels Horts, val a dir que aquests tres últims municipis la tenen en fase de construcció.

Pel que fa a la resta dels 26 municipis podem distingir entre *webs de municipi* i *webs d'Ajuntament*³⁴, a les pàgines de municipi la informació que podem trobar es refereix exclusivament al mateix municipi pel que fa a la seva geografia, població, història, telèfons d'interès i amb poca informació i fins hi tot, en casos, amb una informació nul·la sobre els serveis que es poden trobar en el municipi, són pàgines tipus aparador i generalment s'actualitzen poc sovint; per altra banda a les pàgines d'Ajuntament s'hi pot trobar informació sobre l'administració del municipi i dels serveis que aquesta ofereix, ara bé el tractament de la informació varia: pot tractar-se de manera purament enunciativa, o en d'altres s'hi poden arribar a dur a terme tràmits on-line. Generalment aquest tipus de pàgines s'actualitzen més sovint i inclouen eines de participació ciutadana.

L'objectiu general és sempre proporcionar un servei de qualitat al ciutadà. Ara bé, aquesta finalitat es duu a terme a través de diferents canals, des de la utilització de la web de manera informativa a plantejaments de desenvolupament econòmic, educatiu i d'alt valor afegit. Per això és important diferenciar entre els municipis amb un *plantejament tecnològic* i municipis amb un *plantejament estratègic*. Els primers posen a l'abast de la població una web municipal amb més o menys informació, més o menys actualitzada i específica i proporcionen accés a internet i cursos de formació als ciutadans, però se centren més en l'element tecnològic. Els que tenen un plantejament estratègic ofereixen i reflexionen sobre una societat del coneixement transversal, de desenvolupament en tots els àmbits i sovint proporcionen i posen en marxa noves iniciatives casi sempre de caràcter econòmic amb l'intenció que reportin beneficis als ciutadans. Per a aquests municipis la tecnologia és una de les peces d'engranatge més que disposen per a entrar i desenvolupar el propi creixement i fer el camí a la societat del coneixement en un marc obert i de sinergies globals.

³⁴ Aquesta classificació està extreta de l'estudi *Els Ajuntaments de Catalunya a Internet: un estudi comparat de les pàgines web (2000-2003)*, elaborat per Estudis de Ciències Polítiques i Gestió Pública de la Universitat Pompeu Fabra, 2004 (pàg.11)

El context social a nivell mundial està canviant i no només a nivell econòmic i productiu sinó pel que fa també a la manera de relacionar-se entre les persones. Cada cop hi ha més usuaris de TIC, i les noves generacions no només han après a conviure amb elles sinó que hi han crescut i les TIC formen una part molt important de la seva manera d'expressar-se amb els altres a nivell comunitari. Per això les institucions públiques s'han d'adaptar a aquest nou perfil pel que les TIC són la seva manera de participar i de relacionar-se socialment. La rapidesa i el canvi constant de les TIC fan estrictament necessària una planificació de la gestió, unes línies bàsiques a seguir per a poder gestionar els canvis i transformacions de manera correcta, eficaç i que beneficiï al conjunt de la població.

El Baix Llobregat té una bona situació estratègica i és una de les comarques de Catalunya amb més infraestructures de comunicació³⁵: el port, l'aeroport, les línies noves de metro, el Tram Baix, el futur TGV, evidentment, aquest fet es configura com una de les potencialitats de la comarca que pot facilitar el desenvolupament i la implantació d'empreses d'alt valor afegit. El desplegament de la banda ampla³⁶ també és un dels altres elements a tenir en compte per a què el desenvolupament de la societat del coneixement arribi a tot arreu i aconseguir un desenvolupament equilibrat de la comarca. Representa el vehicle per aconseguir la implantació de la societat del coneixement en la que l'accés a la informació i la gestió i transformació és de cabdal importància.

De la mateixa manera, existeixen al Baix Llobregat diferents iniciatives i accions que representen un salt qualitatiu i engrescador cap al desenvolupament de la comarca: el Parc Mediterrani de la Tecnologia, Sant Just Im@tge, Campus 365, Can Suris, Parc de Negocis... que responen a un plantejament de desenvolupament de ciutat enfocat a la creació d'alt valor afegit des d'una

³⁵ per a més informació es pot consultar l'estudi "Situació dels projectes estratègics al Baix Llobregat", Consell Comarcal del Baix Llobregat, 2004.

³⁶ A Catalunya no gaudeixen de cobertura de servei d'ADSL el 4,16% de la població, pel que fa al Baix Llobregat el desplegament de la banda ampla per cable s'ha dut a terme a Begues, Cornellà del Llobregat, Esplugues de Llobregat, el Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sant Joan Despí i Viladecans. D'aquest municipis s'ofereix el servei de cable a particulars a Cornellà.

reflexió de les potencialitats i del camí a seguir cap a un creixement i un benefici cap als ciutadans.

Al Baix Llobregat podríem parlar que són 7 dels 30 que formen la comarca, els municipis que tenen un plantejament estratègic de la societat del coneixement amb o sense Pla Director, d'altres 5 comencen ara a desenvolupar la reflexió prèvia i els primers enfocaments. Així doncs, un 23% de la comarca ja està en la tasca del desenvolupament de la societat del coneixement. La resta tot i que disposa de pàgina web té un plantejament merament tecnològic.

Pel que fa a l'anàlisi del model competitiu cal destacar que segons les dades que s'han analitzat des de l'any 1996 al segon trimestre del 2004 que es dona un increment en les empreses d'activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i per altre costat, les de tecnologia baixa i mitjana-baixa presenten una disminució. Per exemple a Gavà les primeres han sofert un increment del 30,8% pel que fa a les empreses; mentre que les activitats industrials de tecnologia baixa i mitjana-baixa han disminuït en -5,0% pel que fa a les empreses i del -46,7% pels assalariats. Tot i això cal comentar que les activitats industrials de tecnologia baixa i mitjana-baixa continuen essent les predominants en el teixit productiu. Si ens fixem en les zones territorials observem que les zones Delta i Nord són les que tenen un percentatge major d'assalariats en empreses industrials de tecnologia alta i mitjana-alta. El sector serveis presenta un increment lleugerament superior de les activitats basades en el coneixement davant de les no basades en el coneixement, podríem destacar l'increment tant en les empreses com en els assalariats de Viladecans amb un 39,1% i un 185,9% respectivament. Les zones territorials també presenten diferències, les zones Nord i Centre són les que tenen una proporció més gran d'empreses i assalariats d'activitats basades en el coneixement i a la vegada, són les que han presentat increments més elevats; la Zona Delta es concentra més en activitats no basades en el coneixement.

Davant d'aquesta realitat de transformació i desenvolupament està clar que hi ha elements que són pràcticament imprescindibles a l'hora d'impulsar la societat del coneixement. Per un costat ha d'existir una clara voluntat política i un convenciment total en relació als beneficis i les oportunitats de dirigir la societat cap a la gestió i creació de coneixement. En segon lloc, suficients recursos econòmics per poder dur a terme accions amb prou importància com perquè produeixin un canvi en el plantejament, en l'estructura econòmica, en l'educació i, evidentment cal una prèvia reflexió i elaboració de conceptes sobre què és la societat del coneixement i com actuar.

El desenvolupament de la societat del coneixement al Baix Llobregat passa per prendre consciència per part de tots els agents econòmics i socials de la necessitat d'innovar i reformular el plantejament estratègic dels municipis i de la comarca. Davant de les incipients iniciatives cal un convenciment polític i un lideratge que encamini el projecte. En aquest camí no només cal digitalitzar l'Ajuntament sinó dur a terme accions a nivell estratègic que facilitin l'entrada a la societat del coneixement en tots els àmbits i espais socials. Ha d'existir un interès per l'adaptació de les TIC a més d'una especial sensibilitat i reflexió cap a un desenvolupament transversal centrat en el coneixement.

És complicat establir un grau de desenvolupament quan la majoria dels municipis de la comarca només disposen de web municipal tipus aparador i són els menys els que tenen un plantejament estratègic.

El que sí que està clar és que la comarca té molt punts forts que poden ser aprofitables a l'hora de desenvolupar accions cap a un desenvolupament de la societat centrat en la creació i gestió del coneixement però que al mateix temps caldria una definició concreta de conceptes i una elaboració de línies a seguir tenint en compte les oportunitats de cadascun dels municipis i de la comarca del Baix Llobregat.

7. BIBLIOGRAFIA

Barceló, M. i Oliva, A. **La ciudad Digital. Pacto Industrial de la Región Metropolitana de Barcelona**, Beta Editorial, Barcelona, 2002

Beck, U. **¿qué es la globalización? Falacias del globalismo, respuestas a la globalización**, Paidós Estado y Sociedad, Barcelona, 1998.

Bell, D. **El advenimiento de la sociedad postindustrial**, Alianza Universidad, Madrid, 1976.

Benavides, C. A. **Tecnología, innovación y empresa**, Pirámide, Madrid, 1998.

Castells, M. **La era de la información**, Alianza Editorial, Madrid, 1997.

Castells, M.; Tubella, I. Sancho, T.; Díaz de Isla, I. y B. Wellman. **La Societat Xarxa a Catalunya. Informe de recerca I**, Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona, 2002.

Castells, M. i Esping-Andersen, G. **La transformación del trabajo**, La factoría cultural, 1999.

Castells, M. **Globalización, tecnología, trabajo, empleo y empresa**, La Factoría núm. 7, 1998.

Economía y trabajo en la sociedad del conocimiento. Encuentro de expertos europeos en Barcelona 24 y 25 de febrero de 2000, Fundació Cirem y Institut Català de Tecnologia, Barcelona, 2000.

eEurope 2005: una sociedad de la información para todos, Comisión europea, 2002.

Enquesta sobre la penetració de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració local de Catalunya 2002, Observatori de la Societat de la informació, Generalitat de Catalunya i Consorci Localret, 2003.

Estudi Col·lectius en risc d' exclusió sociolaboral al Baix Llobregat, Consell Comarcal del Baix Llobregat, 2003.

Goenaga, X. i Pottaki, I., **El sisè programa marc per a la recerca i el desenvolupament tecnològic (RDT) de la Unió Europea: Reptes i oportunitats per a Catalunya**, Revista Coneixement i Societat núm. 1, DURSI, 2003.

Informe sobre la composició del teixit empresarial de la comarca.Baix Llobregat. 1996-2003, Consell Comarcal del Baix Llobregat, 2003.

Jordana, J., Sancho, D. i Welp, Y., **Les polítiques de promoció i difusió de la societat de la informació a Europa**, Grup de Recerca sobre Polítiques de Telecomunicacions i Societat de la Informació de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, 2003.

La sociedad de la información en España 2003, Telefónica, 2003.

Memoria sobre la situación socioeconomica y laboral, Consejo Económico y social, Madrid, 2003.

Pérez Ramírez, B. i Carrillo Benito, E. **Desarrollo local: manuel de uso**, Esic Editorial, Madrid, 2000.

Projecte NODAT, Xarxa de Telecentres de Catalunya, Plataforma d' accés a les noves tecnologies i a la formació, Generalitat de Catalunya, Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació, 2001.

Pla Estratègic per a la Societat de la Informació. Catalunya en Xarxa, Generalitat de Catalunya i Localret, 1999.

Reflexió sobre el model català de la Societat de la Informació. Les TIC al servei del desenvolupament econòmic i del benestar social, Generalitat de Catalunya i Localret, 2003.

Salvador, M., Cortés, R., Sánchez, R. i Ferrer, Ll. **Els Ajuntaments de Catalunya a internet. Un estudi comparat de les pàgines web (2000-2003)**, Estudis de Ciències Polítiques i Gestió Pública, Universitat Pompeu Fabra, 2004.

Serra, A., **I2cat, La investigación de Internet avanzado, un proyecto estratégico**, Viladecans, Universitat de la Societat del coneixement, 2001.

Trullén, J., **El territori de Barcelona cap a l'economia del coneixement**, Dept. D'economia Aplicada, Universitat Autònoma de Barcelona, 2001.

Trullén, J., Lladós, J., Boix, R. **Economía del conocimiento, ciudad y competitividad**, Universitat Autònoma de Barcelona, Ajuntament de Barcelona i Diputació de Barcelona, 2001.

Trullén, J., **Producció de tecnologies de la informació i la comunicació a la ciutat del coneixement. Indicadors econòmics de tecnologies de la informació i comunicació. Barcelona, municipis de Catalunya i comparació internacional**, Departament d' Economia Aplicada, Universitat Autònoma de Barcelona, 2003.

Valls, J., **La societat del coneixement i les polítiques locals**, I Cicle de Conferències sobre la societat del coneixement i polítiques locals, Diputació de Barcelona, 2002.

Vilaseca i Requena J., **Les transformacions del món laboral a l'economia i la societat del coneixement**, Estudis d' economia i Empresa, Universitat Oberta de Catalunya.

Vilaseca Requena, J., Torrent i Sellens, Jo. I Lladós, J., **De la economía de la información a la economía del conocimiento: algunas consideraciones conceptuales y distintivas**, Observatorio Económico, Universitat Oberta de Catalunya, 2001.

Vilaseca, J., Torrent, J. i Díaz, Á. **L'economia del coneixement: paradigma tecnològic i canvi estructural**, Universitat Oberta de Catalunya, 2002.

Referències Webs:

www.gencat.net/DURSI Departament d' Universitats, de Recerca i de Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya.

www.diba.es Diputació de Barcelona.

www.localret.es Consorci local pel desenvolupament de xarxes de telecomunicacions i de les noves tecnologies.

www.fundacionviladecans.org Fundació ciutat de Viladecans.

www.uoc.es Universitat oberta de Catalunya.

www.baquia.com notícies i informació sobre internet.

www.cmt.es Comisión del mercado de las Telecomunicaciones.

www.enredando.com revista digital.

www.conlared.com Fundación Riojana para la Sociedad del Conocimiento.

www.democraciaweb.org projecte promogut per la Fundació Jaume Bofill per a afavorir la informació, el debat i la participació ciutadana a través de la xarxa.

www.i2cat.net Fundació privada per impulsar la innovació i la recerca en l'àmbit d'Internet.

www.lafactoriaweb.com revista quadrimestral amb articles sobre política, societat, economia.

www.tecnocampus.com web del Tecnocampus de Mataró.

www.socinfo.info revista sobre Tecnologies de la Informació al Sector Públic.

www.cibersociedad.net Comunitat Digital de Coneixement sobre les dimensions socials i culturals de les TIC.